

ชื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ สภาพการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการของครูผู้สอน
วิชาภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี
เขต 2

ผู้ศึกษา นางเสริมสุข แสงโนราช **ปริญญา** ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (หลักสูตรและการสอน)
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ศรีสุดา จริยากุล **ปีการศึกษา** 2546

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการจัดการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอน
แบบบูรณาการของครูผู้สอนวิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี
เขต 2

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ประชากร ได้แก่ ครูผู้สอนวิชาภาษาไทยใน
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2546 ในเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 จำนวน 43 คน
เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถาม ที่มีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการ
วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า (1) การวางแผนการจัดการเรียนรู้ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
(2) การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง (3) สื่อการเรียนการสอน
มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และ (4) การวัดผลและประเมินผล มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ การสอนแบบบูรณาการ สภาพการจัดการเรียนการสอน มัธยมศึกษา

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จเรียบร้อยได้ด้วยความอนุเคราะห์อย่างยิ่งจาก
รองศาสตราจารย์ศรีสุดา จริยากุล อาจารย์ที่ปรึกษาค้นคว้าอิสระ ที่กรุณาให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะ
และติดตามการศึกษาค้นคว้าอิสระอย่างใกล้ชิดเสมอมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่าน
ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงยิ่ง

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริวิทย์
กุลโรจนภัทร รองอธิการบดีวิทยาลัยพณิชยโลก อาจารย์รัตนภรณ์ วีระกุล อาจารย์ 3 ระดับ 8
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนพนัสพิทยาคาร อาจารย์อนงค์ จักกะพาก อาจารย์ 2
ระดับ 7 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนชลบุรี “ สุขบท ” ที่กรุณาตรวจสอบเครื่องมือ
วิจัยและให้คำแนะนำเพิ่มเติม

ขอขอบคุณท่านอาจารย์อุทัย สิงห์โตทอง ผู้อำนวยการโรงเรียนพานทอง
อาจารย์สิริวรรณ เทียมสิริวัฒน์ ผู้อำนวยการโรงเรียนเกาะจันทร์พิทยาคาร อาจารย์วัชรัญญา
วงศ์ไชย อาจารย์ 1 ระดับ 5 และผู้ที่เกี่ยวข้องทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ ช่วยเหลือ
อำนวยความสะดวก และให้กำลังใจด้วยดีเสมอมา

กราบขอบพระคุณคุณพ่อ คุณแม่ สมาชิกในครอบครัว และญาติพี่น้องทุกคนที่
ช่วยเหลือ สนับสนุนและเป็นกำลังใจในความสำเร็จตามที่มุ่งหวัง

เสริมสุข แสงโนราช

กรกฎาคม 2547

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญตาราง.....	ซ
สารบัญภาพ.....	ฅ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ประเด็นปัญหา.....	2
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
นิยามศัพท์.....	5
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544.....	7
หลักการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544.....	11
การสอนแบบบูรณาการ.....	14
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	23
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	26
ประชากร.....	26
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	26
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	27
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	27
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	28
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	28

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	29
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	29
การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	29
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	40
สรุปผลการวิจัย.....	40
อภิปรายผล.....	42
ข้อเสนอแนะ.....	45
บรรณานุกรม.....	47
ภาคผนวก.....	52
ก. รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ.....	53
ข. สำเนาหนังสือเชิญผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือและสำเนาหนังสือ ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาทดลองใช้เครื่องมือ.....	55
ค. แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	61
ประวัติผู้ศึกษา.....	69

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1 โครงสร้างหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544.....	10
ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของครูผู้สอนวิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2.....	30
ตารางที่ 4.2 คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับสภาพการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนแบบบูรณาการของครูผู้สอนวิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 ในด้านการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นรายชื่อ.....	31
ตารางที่ 4.3 คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับสภาพการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนแบบบูรณาการของครูผู้สอนวิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 ในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นรายชื่อ.....	33
ตารางที่ 4.4 คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับสภาพการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนแบบบูรณาการของครูผู้สอนวิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 ในด้านสื่อการเรียนการสอน เป็นรายชื่อ.....	35
ตารางที่ 4.5 คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับสภาพการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนแบบบูรณาการของครูผู้สอนวิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 ในด้านการวัดผลและประเมินผล เป็นรายชื่อ.....	37
ตารางที่ 4.6 คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับสภาพการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนแบบบูรณาการของครูผู้สอนวิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 โดยรวมและรายด้าน.....	39

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบความคิดในการวิจัย.....	3
ภาพที่ 2.1 แนวคิดในการบูรณาการ.....	16

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในโลกปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง ก่อให้เกิดเทคโนโลยีและวิทยาการใหม่ ๆ อย่างกว้างขวางและหลากหลาย จากความเปลี่ยนแปลงและก้าวหน้าอย่างรวดเร็วนี้ในการศึกษาจึงมีแนวคิดในการจัดการเรียนการสอนให้นักเรียน คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น และสามารถนำความรู้ที่ได้เรียนไปใช้ในชีวิตประจำวัน พัฒนาตนเองและพัฒนาสังคมได้ (คณะอนุกรรมการการปฏิรูปการเรียนรู้. 2543 :69)

การสอนแบบบูรณาการเป็นการสอนที่นำศาสตร์สาขาต่าง ๆ ที่มีลักษณะใกล้เคียงกันเกี่ยวข้องหรือสัมพันธ์กันมาผสมผสานให้เกิดความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น (สุจริต เพียรชอบ. 2546: 19) โดยใช้สาระการเรียนรู้ใดสาระการเรียนรู้หนึ่งเป็นแกนหลักแล้วขยายวงกว้างขวางออกไปเพื่อให้การเรียนรู้ของผู้เรียนเกิดความสมบูรณ์ในตัวเอง (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2546 : 8) การเรียนรู้แบบบูรณาการควรเป็นการเรียนรู้จากประสบการณ์ ซึ่งเริ่มจากความสนใจของผู้เรียน และควรมีความสอดคล้องกับสภาพจริง การจัดกิจกรรมที่ หลากหลายและส่งเสริมทักษะการคิดเป็นสิ่งสำคัญเพราะการแก้ไขปัญหาการเรียนรู้เพื่อการศึกษาให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน ต้องการบริบทของการแก้ไขปัญหาที่ไม่มีขอบเขตของสาขาวิชา เป็นกระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการจึงเป็นสิ่งมีคุณค่าสำหรับการเรียนรู้ (วิชัย วงษ์ใหญ่. 2546 : 6)

การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการอยู่บนแนวคิดที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญที่เน้นกระบวนการเรียนของผู้เรียนให้มีประสบการณ์ตรงสัมพันธ์กับธรรมชาติสิ่งแวดล้อมและเทคโนโลยี ฝึกปฏิบัติและทำกิจกรรมหลากหลายจนค้นพบความถนัดและวิธีการของตนเอง เห็นแบบอย่างที่ดี และฝึกเผชิญสถานการณ์จนเกิดจิตสำนึกและคุณธรรม ฝึกคิดหลายวิธี สร้างสรรค์จินตนาการและแสดงออกได้อย่างชัดเจน มีเหตุผล ได้รับการเสริมแรง ให้ทดลองวิธีการแก้ปัญหาทั้งด้วยตนเอง และแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากกลุ่ม ได้ฝึกค้นคว้ารวบรวมข้อมูลและสร้างสรรค์ความรู้จากแหล่งวิทยาการ ในโรงเรียนและในชุมชน มีความสนใจใฝ่รู้ มีส่วนร่วมในการเรียนรู้อย่างมีความสุข ฝึกระเบียบวินัยและรับผิดชอบในการทำงานจนสำเร็จ ฝึกประเมินผลงาน ฝึกประเมินตนเองและยอมรับผู้อื่น (ณีภูษพงศ์ เจริญทิพย์ อ่างใน คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ : 2545) ดังนั้นหัวใจสำคัญที่จะทำ ให้ครูผู้สอนประสบความสำเร็จในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน คือการวางแผนการจัดการ

เรียนรู้ และการเตรียมการสอนโดยเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ นำมาสู่การปฏิบัติจริงตามขั้นตอนที่กำหนด ซึ่งอาจจะยืดหยุ่นตามสภาพการณ์เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะและคุณธรรม จริยธรรมที่พึงประสงค์ ได้ตรงตามจุดหมายของหลักสูตร และการพัฒนาผู้เรียนได้ตามศักยภาพโดยฝึกฝนอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอจนเกิดผลถาวร ซึ่งแนวการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูผู้สอนสามารถหารูปแบบเองได้แต่ทั้งนี้ต้องมีจุดหมายเดียวกับหลักสูตร ที่มุ่งให้ผู้เรียนเป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข และดำรงความเป็นไทย

โรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี มีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและใช้หลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 ตั้งแต่ในปีการศึกษา 2545 มีความพยายามที่จะพัฒนาการ บริหารหลักสูตรดังกล่าวในทุกด้าน และด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการจะเป็นการ พัฒนาอีกด้านหนึ่งที่โรงเรียนจะมุ่งมั่นดำเนินการในขั้นต่อไป เพื่อให้สอดคล้องและตอบสนองต่อ ระบบการปฏิรูปการเรียนรู้ แต่เนื่องจากแนวปฏิบัติในการบูรณาการยังมีข้อจำกัดอยู่หลายประการ เช่น ความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ ประสบการณ์ของครูผู้ปฏิบัติ และช่วงเวลาในการวางแผน ดำเนินงานร่วมกันซึ่งต้องอาศัยเวลาที่วางตรงกัน ฯลฯ ดังนั้นจึงทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาถึงสภาพ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการของครูผู้สอนวิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 เพื่อให้ได้ข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ในการนำไปใช้ ประกอบการวางแผน และพัฒนาการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น ต่อไป

2. ประเด็นปัญหา

สภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการ ของครูผู้สอนวิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 อยู่ในระดับใด

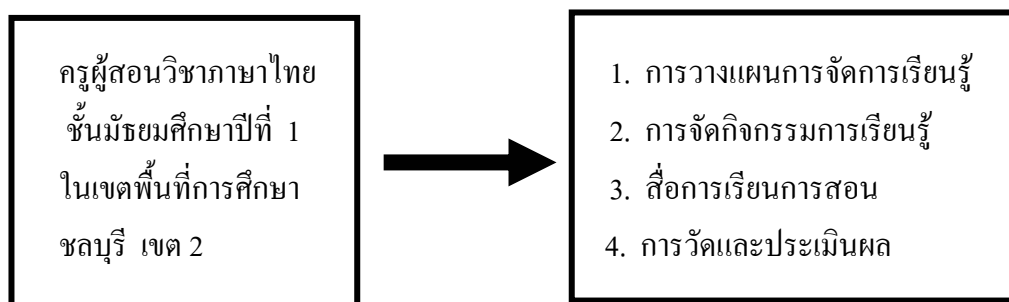
3. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาสภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการของครูผู้สอนวิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 ในประเด็นดังต่อไปนี้

- 3.1 ด้านการวางแผนการจัดการเรียนรู้
- 3.2 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
- 3.3 ด้านสื่อการสอน
- 3.4 ด้านการวัดและประเมินผล

4. กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ต้องการศึกษาสภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการของครูผู้สอนวิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 ในด้านการวางแผนการจัดการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการสื่อการเรียนการสอน และการวัดผลประเมินผล

ภาพที่ 1.1 กรอบความคิดในการวิจัย

5. ขอบเขตของการวิจัย

5.1 ขอบเขตเนื้อหาของการศึกษาครั้งนี้มุ่งศึกษาสภาพการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนแบบ บูรณาการของครูผู้สอนวิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 ในด้านการวางแผนการจัดการเรียนรู้ การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนการสอน และการวัดผลประเมินผล ซึ่งเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2545 (2544 : 14)

5.2 ประชากร

ประชากรที่ใช้การศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนวิชาภาษาไทยในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2546 ในเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การสำรวจสภาพการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการของครูผู้สอนวิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 ผู้ศึกษาคาดว่าจะได้รับประโยชน์มีดังนี้

1. ได้ทราบสภาพการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการใน ด้านการวางแผนการจัดการเรียนรู้ ด้านการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดผลและประเมินผล
2. ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยและครูผู้สอนกลุ่มสาระอื่น ๆ ได้ทราบถึงปัญหาและสามารถนำไปปรับปรุงในการสอนต่อไป
3. ครูผู้สอนสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการวางแผน พัฒนาและปรับปรุงการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการให้มีประสิทธิภาพต่อไป

7. นิยามศัพท์

7.1 การเรียนการสอนแบบบูรณาการ หมายถึง การจัดประมวลประสบการณ์และกิจกรรมการเรียนการสอน ที่เชื่อมโยงผสมผสานโครงสร้าง เนื้อหาวิชา กิจกรรมของรายวิชาต่าง ๆ เข้าด้วยกันเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงสิ่งที่เรียนเข้ากับชีวิตจริงและสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้

7.1.1 การบูรณาการภายในวิชา หมายถึง การบูรณาการที่เกิดขึ้นภายในขอบเขตของเนื้อหาวิชาเดียว

7.1.2 การบูรณาการระหว่างวิชา หมายถึง การเชื่อมโยงหรือรวมศาสตร์ต่าง ๆ ตั้งแต่ 2 สาขาวิชาขึ้นไปภายใต้หัวเรื่อง (Theme) เดียวกัน

7.2 สภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึง สภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูผู้สอนวิชาภาษาไทย ในเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 โดยครอบคลุมถึงประเด็นต่าง ๆ ได้แก่ การวางแผนการจัดการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล

7.3 ครู หมายถึง ครูผู้สอนวิชาภาษาไทย ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 ในปีการศึกษา 2546

7.4 ผู้เรียน หมายถึง นักเรียนในโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในปีการศึกษา 2546

7.5 ประสิทธิภาพการสอน หมายถึง ระยะเวลาที่กลุ่มตัวอย่างปฏิบัติงานการสอนในวิชาภาษาไทยระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งแบ่งออกเป็นดังนี้

7.5.1 ประสิทธิภาพน้อย หมายถึง ระยะเวลาที่ครูผู้สอนได้ปฏิบัติการสอนในรายวิชาภาษาไทยระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 น้อยกว่าค่าเฉลี่ยของประสิทธิภาพของกลุ่มตัวอย่าง

7.5.2 ประสิทธิภาพมาก หมายถึง ระยะเวลาที่ครูผู้สอนได้ปฏิบัติการสอนในรายวิชาภาษาไทยในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มาแล้วตั้งแต่ค่าเฉลี่ยของประสิทธิภาพของกลุ่มตัวอย่างขึ้นไป

7.6 วิชาเอกที่สำเร็จการศึกษา หมายถึง สาขาวิชาและวุฒิการศึกษาที่ครูผู้สอนได้ศึกษาและสำเร็จตามหลักสูตรของสถาบันการศึกษา ทั้งในประเทศและต่างประเทศ แบ่งออกเป็นดังนี้

7.6.1 วิชาเอกภาษาไทย หมายถึง สาขาวิชาและวุฒิการศึกษาที่ครูผู้สอนได้ศึกษาและสำเร็จจากสถาบันการศึกษาได้รับวุฒิการศึกษา ได้แก่ กศ.บ. ค.บ. ศษ.บ. อ.บ. ศศ.บ. สาขาวิชาเอกหรือวิชาโทภาษาไทย

7.6.2 วิชาเอกหรือวิชาโทอื่น ๆ หมายถึง สาขาวิชาและวุฒิการศึกษาที่ครูผู้สอนได้ศึกษาและสำเร็จจากสถาบันการศึกษาได้รับวุฒิการศึกษาที่ไม่ใช่วิชาเอกตามข้อ 7.6.1

7.7 รูปแบบการเรียนการสอนแบบทางตรง หมายถึง รูปแบบการเรียนการสอนนี้มุ่งช่วยให้ได้เรียนรู้ทั้งเนื้อหาสาระและมโนทัศน์ต่าง ๆ รวมทั้งได้ฝึกปฏิบัติทักษะต่าง ๆ จนสามารถทำได้ดีและประสบผลสำเร็จในเวลาที่กำหนด

7.8 รูปแบบการสอนแบบร่วมมือ หมายถึง การเรียนการสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เนื้อหาสาระต่างๆ ด้วยตนเองและด้วยความร่วมมือช่วยเหลือจากเพื่อน ๆ ในกลุ่มจนเกิดผลสำเร็จ

7.9 รูปแบบการเรียนการสอนโดยการสร้างเรื่อง (Storyline) หมายถึง วิธีการสอนโดยใช้เส้นเล่าเรื่องด้วยการจัดเนื้อหาวิชาต่าง ๆ ในหลักสูตร มาบูรณาการกันโดยใช้วิชาใดวิชาหนึ่งเป็นแกนเรื่อง

7.10 รูปแบบการเรียนการสอนตามวัฏจักรการเรียนรู้ (4 MAT) หมายถึง กระบวนการเรียนรู้โดยการจัดกระทำข้อมูลการเรียนรู้ของบุคคลผ่านทางประสบการณ์ที่เป็นรูปธรรมผ่านความคิดรวบยอดที่เป็นนามธรรมด้วยการทดลองลงมือปฏิบัติ

7.11 รูปแบบการสอนแบบจิ๊กซอร์ (JIGSAW) หมายถึง กระบวนการจัดผู้เรียนเป็นกลุ่มแบบละความสามารถและมอบหมายให้สมาชิกรับผิดชอบงานเป็นส่วน ๆ ไปศึกษาแล้วนำกลับมาช่วยสอนเพื่อนในกลุ่มให้เข้าใจในงานโดยภาพรวม

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544
2. หลักการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544
3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสอนแบบบูรณาการ
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

1.1 ความหมายของหลักสูตร

หลักสูตรเป็นตัวกำหนดหรือกรอบของแนวปฏิบัติที่จะทำให้การจัดการเรียนการสอนให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ มีผู้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ต่าง ๆ กันดังนี้

ทาบ (Tabá , 1978 : 9) กล่าวว่าหลักสูตร คือ แผนการเรียนรู้ที่ประกอบด้วย จุดประสงค์และจุดหมายเฉพาะการเลือกและการจัดเนื้อหา วิธีการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผล

กู๊ด (Good , 1973 : 157) กล่าวว่าหลักสูตร หมายถึง มวลประสบการณ์ต่าง ๆ ที่โรงเรียนวางแผนจัดให้แก่ผู้เรียน

กรมวิชาการ (2543 : 1) กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึง ประสบการณ์ทั้งมวลที่โรงเรียนจัดให้นักเรียน ทั้งในและนอกห้องเรียนเพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้มีทักษะความคิด และทัศนคติที่ดีอันจำเป็นต่อการดำรงชีพ

บุญชม ศรีสะอาด (2546 : 8) ให้ความหมายของหลักสูตรว่า หลักสูตรเป็นทั้งวิชา เนื้อหาวิชา โปรแกรมการศึกษา เป็นเอกสาร เป็นหลักสูตรแม่บท และเป็นประสบการณ์

นอกจากนั้นแล้วได้มีนักการศึกษาได้ให้ความหมายของหลักสูตรว่า หมายถึง ประมวล ประสบการณ์ที่โรงเรียนจัดให้แก่ผู้เรียน (เสาวภาคย์ แหลมเพ็ชร อ้างใน Halsey .1986 ; 248 , Oliva .1992 ; 7) ทั้งนี้ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ มีความรู้ ความเข้าใจ เห็นคุณค่า พัฒนาทักษะและ สามารถเปลี่ยนแปลงเจตคติได้

จากความหมายของหลักสูตร ตามแนวคิดของนักการศึกษาหลายท่านดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า หลักสูตร หมายถึง มวลประสบการณ์ต่างๆ ทั้งหมดที่มีอยู่ทั้งในและนอกโรงเรียน ซึ่ง โรงเรียนจัดขึ้นเพื่อส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียนในทุก ๆ ด้าน เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคม อย่างเป็นสุข

1.2 หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

1.2.1 สาระสำคัญของหลักสูตร

1. แนวคิด หลักการ จุดหมาย มาตรฐานหลักสูตร เป็นเป้าหมายหลักในการ จัดทำหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. โครงสร้างหลักสูตร ประกอบด้วย รายละเอียดในกลุ่มวิชาทั้ง 8 กลุ่ม ได้แก่ สุขศึกษาและพลศึกษา/ทัศนศิลป์-ดนตรีและนาฏศิลป์/สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม/ภาษาไทย /คณิตศาสตร์/วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี/การงานและอาชีพ/ภาษาต่างประเทศ และกิจกรรมพัฒนา ผู้เรียน
3. หลักเกณฑ์การใช้หลักสูตร เป็นแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตร
4. แนวการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย ลักษณะการร่วมกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อ เน้นผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด เช่น ทำงานเป็นกลุ่ม แสดงออกอย่างอิสระ ปฏิบัติจริง ฯลฯ
5. การพัฒนาและการใช้สื่อการเรียนรู้ ประกอบด้วยลักษณะการร่วมกิจกรรม ต่าง ๆ มาใช้ประโยชน์ในการเรียนรู้ เพื่อมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้
6. การวัดและประเมินผลการเรียนและการเทียบโอนเป็นการประเมินผลการเรียน ตามสาระหลัก (Strands) ซึ่งจะบ่งบอกถึงการพัฒนาทางการเรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น และมาตรฐานกลุ่มวิชาข้อมูลเกี่ยวกับผลการประเมินจะเอื้อประโยชน์สำหรับการเรียน การย้าย โรงเรียนของนักเรียนได้ด้วย
7. การแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ เป็นข้อแนะนำเกี่ยวกับการจัด กิจกรรมและบริการแนะแนว โดยคำนึงถึงความแตกต่างของผู้เรียนและจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ

8. การกำกับติดตามประเมินผลและรายงานการจัดการศึกษา เป็นการนำเสนอให้เห็นถึงการร่วมรับผิดชอบ และการกระจายอำนาจการจัดการศึกษาของทุกฝ่าย

1.2.2 หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นหลักสูตรที่มีลักษณะสำคัญหรือจุดเด่น ดังนี้ (กรมวิชาการ . 2543: 9 - 10)

1. เป็นหลักสูตรที่จัดอย่างต่อเนื่อง 12 ปี เพื่อมุ่งพัฒนาผู้เรียนอย่างสมบูรณ์ และสมดุลทุกด้านโดยจัดแบ่งเป็น 4 ช่วงชั้น ช่วงระยะ 3 ปี คือช่วงชั้นที่ 1 ป.1-3 ช่วงชั้นที่ 2 ป.4-6 ช่วงชั้นที่ 3 ม.1-3 ช่วงชั้นที่ 4 ม.4-6

2. เป็นหลักสูตรแกนกลางของการศึกษาขั้นพื้นฐาน การศึกษาในระบบเพียงหลักสูตรเดียว ทั้งนี้โดยมีการกำหนดเป็นมาตรฐานแกนร่วม มาตรฐานแกนเลือก ซึ่งแยกเป็นสายสามัญ สายวิชาชีพและเฉพาะทาง เพื่อเป็นเป้าหมายของการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3. เป็นหลักสูตรที่มีมาตรฐานเป็นตัวกำหนดคุณภาพของผู้เรียน โดยมีการกำหนดมาตรฐานหลักสูตรมาตรฐานกลุ่มวิชามาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น(Benchmark) เพื่อเป็นแนวทางการประเมินผลอย่างชัดเจนต่อเนื่อง นำไปสู่คุณภาพการศึกษา

4. เป็นหลักสูตรที่มีการกำหนดคุณภาพของผู้เรียนให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถในด้านต่าง ๆ รวม 8 กลุ่มวิชา และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อให้สอดคล้องกับสาระสำคัญในมาตรา 23 ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

5. เป็นหลักสูตรที่มีการกำหนดสาระสำคัญของกลุ่มวิชา(Strand) ไว้ทุกกลุ่ม เพื่อให้มีความยืดหยุ่นและหลากหลายและเปิดโอกาสในสถานศึกษา/เขตพื้นที่สามารถกำหนดสาระให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการ

6. เป็นหลักสูตรที่มีสาระการเรียนรู้ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในโลกปัจจุบันและอนาคต ได้แก่ ภาษาต่างประเทศ คอมพิวเตอร์ เทคโนโลยีสารสนเทศ การจัดการ คุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ โดยเน้นความสมดุลระหว่างความเป็นไทยและความเป็นสากล

7. เป็นหลักสูตรที่เน้นการบูรณาการทั้งในกลุ่มวิชาและระหว่างกลุ่มวิชา ทั้งในด้านเนื้อหาและกระบวนการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

8. เป็นหลักสูตรที่กำหนดขอบข่ายเนื้อหาสาระของกลุ่มวิชาเป็นช่วงชั้นเพื่อเปิดโอกาสให้สถานศึกษาจัดเนื้อหาสาระเป็นรายปี/ภาคเรียนให้เหมาะสมกับสภาพของท้องถิ่น โดยให้ความสำคัญกับภูมิปัญญาท้องถิ่นและความต้องการของผู้เรียน

9. เป็นหลักสูตรที่กำหนดให้มีการวัดผลและการประเมินผล โดยเน้นวิธีการประเมินที่หลากหลายตามสภาพจริง ครอบคลุมพฤติกรรมกรรมการเรียนรู้ทุกด้าน คือ ความรู้ ทักษะ คุณธรรม จริยธรรมและค่านิยม ให้เป็นไปตามมาตรฐานหลักสูตรและมาตรฐานกลุ่มวิชา

10. เป็นหลักสูตรที่ให้ผู้เรียนบูรณาการความรู้และประสบการณ์ในลักษณะการปฏิบัติจริง ด้วยการกำหนดให้มีโครงการซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการจัดการเรียนรู้ในทุกกลุ่มวิชาเพื่อให้ผู้เรียนสามารถประยุกต์ใช้ความรู้และสร้างความรู้ใหม่ได้ด้วยตนเอง

11. เป็นหลักสูตรที่เปิดโอกาสทางการศึกษาโดยให้คนด้อยโอกาสและคนปกติมีความเท่าเทียมกันในการเรียนรู้

12. เป็นหลักสูตรที่สามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้ระหว่างการศึกษาระบบการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

13. เป็นหลักสูตรที่เน้นการพัฒนาคนให้เป็นผู้ที่สามารถติดต่อสื่อสารและอยู่ร่วมกันได้ในสังคมโลกอย่างมีความสุขเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาบุคลากรจัดการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานนั้น ได้มีส่วนตามโครงสร้างหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังปรากฏในตารางที่ 2.1 (กรมวิชาการ.2543:19)

ตารางที่ 2.1 โครงสร้างหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

ช่วงชั้น	สาระการเรียนรู้			กิจกรรม พัฒนาผู้เรียน %	รวม %
	% แกนร่วม	% แกนเลือก	% เลือกเสรี		
ป.1-3	80	-	-	20	100
ป.4-6	75	-	5	20	100
ม.1-3	50	30	5	15	100
ม.4-6	30	55	5	10	100

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานประกอบด้วยกลุ่มวิชาจำนวน 8 กลุ่มวิชา ดังนี้
(กรมวิชาการ.2543 :20)

1. สุขศึกษาและพลศึกษา
2. ศิลปะ
3. สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
4. ภาษาไทย
5. คณิตศาสตร์
6. วิทยาศาสตร์
7. การงานอาชีพและเทคโนโลยี
8. ภาษาต่างประเทศ

สำหรับส่วนกลางมีหน้าที่รับผิดชอบในส่วนของการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยเริ่มจากกรอบแนวคิดหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการจัดทำคู่มือกลุ่มวิชา 8 กลุ่ม คู่มือกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และเอกสารประกอบการเรียนการสอน

2. หลักการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

2.1 การจัดการเรียนรู้

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มาตรา 22 กำหนดแนวทางในการจัดการศึกษาไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ฉะนั้น ครูผู้สอน และผู้จัดการศึกษาจะต้องเปลี่ยนแปลงบทบาทจากการเป็นผู้ชี้แนะ ผู้ถ่ายทอดความรู้ ไปเป็นผู้ช่วยเหลือ ส่งเสริมและสนับสนุนผู้เรียน เพื่อนำข้อมูลเหล่านั้นไปใช้สร้างสรรค์ความรู้ของตน

การจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน นอกจากจะปลูกฝังด้านปัญญา พัฒนาการคิดของผู้เรียนให้มีความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีวิจารณญาณแล้ว ยังมุ่งพัฒนาความสามารถทางอารมณ์ โดยการปลูกฝังให้ผู้เรียนเห็นค่าของตนเอง เข้าใจตนเองเห็นอกเห็นใจผู้อื่นสามารถแก้ปัญหาข้อขัดแย้งทางอารมณ์ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

การเรียนรู้ในสาระการเรียนรู้ต่างๆ มีกระบวนการและวิธีการที่หลากหลายผู้สอนต้องคำนึงถึงพัฒนาการทางด้านร่างกายและสติปัญญา วิธีการเรียนรู้ ความสนใจ และความสามารถของผู้เรียนเป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่อง ดังนั้น การจัดการเรียนรู้ในแต่ละช่วงชั้น ควรใช้รูปแบบ /

วิธีการที่หลากหลาย เน้นการจัดการเรียนการสอนตามสภาพจริงการเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้ร่วมกัน การเรียนรู้จากธรรมชาติ การเรียนรู้จากการปฏิบัติจริงและการเรียนรู้แบบบูรณาการ การใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ การเรียนรู้ ทั้งนี้ต้องพยายามนำกระบวนการจัดการกระบวนการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม กระบวนการคิด และกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ไปสอดแทรกในการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้เนื้อหาและกระบวนการต่าง ๆ ข้ามกลุ่มสาระการเรียนรู้ซึ่งการเรียนรู้ในลักษณะองค์รวม การบูรณาการเป็นการกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ร่วมกัน ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญโดยนำกระบวนการการเรียนรู้จากกลุ่มสาระเดียวกันหรือต่างกลุ่มสาระการเรียนรู้มาบูรณาการในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งจัดได้หลายลักษณะ ดังนี้

1. การบูรณาการแบบผู้สอนคนเดียว ผู้สอนสามารถจัดการเรียนรู้โดยเชื่อมโยงสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ กับหัวข้อเรื่องที่สอดคล้องกับชีวิตจริงหรือสาระที่กำหนดขึ้นมา เช่น เรื่องสิ่งแวดล้อม เป็นต้น ผู้สอนสามารถเชื่อมโยงสาระและกระบวนการเรียนรู้ของกลุ่มสาระต่าง ๆ เช่น การอ่าน การเขียน การคิดคำนวณ การคิดวิเคราะห์ต่าง ๆ ทำให้ผู้เรียนได้ใช้ทักษะและกระบวนการเรียนรู้ไปแสวงหาความรู้ ความจริงจากหัวข้อเรื่องที่กำหนด

2. การบูรณาการแบบคู่ขนาน มีผู้สอนตั้งแต่ สองคนขึ้นไปรวมกันจัดการเรียนการสอน โดยอาจยึดหัวข้อเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยบูรณาการเชื่อมโยงแบบคู่ขนาน เช่น ผู้สอนคนหนึ่งสอนภาษาไทยเรื่อง แม่ศรีเรือน ผู้สอนอีกคนอาจสอนคณิตศาสตร์ เรื่อง การคิดคำนวณ รายรับ - รายจ่าย ในครอบครัว และผู้สอนกลุ่มงานอาจสอนเรื่องการจัดการภายในบ้าน เป็นต้น

3. การบูรณาการแบบสหวิทยาการ การบูรณาการในลักษณะนี้นำเนื้อหาจากหลายกลุ่มสาระมาเชื่อมโยงเพื่อจัดการเรียนรู้ซึ่งโดยทั่วไปผู้สอนมักจัดการเรียนการสอนแยกตามรายวิชาหรือกลุ่มวิชา แต่ในบางเรื่อง ผู้สอนจัดการเรียนการสอนร่วมกันในเรื่องเดียวกัน เช่น เรื่องวันสิ่งแวดล้อมของชาติ ผู้สอนภาษาไทยจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียน รู้คำศัพท์เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมหรือเขียนเรียงความเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ผู้สอนวิทยาศาสตร์จัดกิจกรรมค้นคว้าเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ผู้สอนสังคมศึกษาให้ผู้เรียนค้นคว้าหรือทำกิจกรรมชมรมเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและครูผู้สอนสุขศึกษาอาจจัดให้ทำกิจกรรมเกี่ยวกับการรักษาสิ่งแวดล้อมให้ถูกสุขลักษณะ เป็นต้น

4. การบูรณาการแบบโครงการ ผู้สอนสามารถจัดการเรียนการสอนโดยบูรณาการเป็นโครงการ โดยผู้เรียนและครูผู้สอนร่วมกันสร้างสรรค์โครงการขึ้น โดยใช้เวลาการเรียนต่อเนื่องกัน ได้หลายชั่วโมงด้วยการนำเอาจำนวนชั่วโมงของวิชาต่าง ๆ ที่ครูผู้สอนเคยสอนแยกกันนั้นมารวมเป็นเรื่องเดียวกัน มีเป้าหมายเดียวกัน ในลักษณะของการสอนเป็นทีม เรียนเป็นทีมในกรณีที่ต้องการเน้นทักษะบางเรื่องเป็นพิเศษ ครูผู้สอนสามารถแยกกันสอนได้ เช่น กิจกรรมหมอภาษา กิจกรรมเข้าค่ายดนตรี กิจกรรมเข้าค่ายภาษาอังกฤษ กิจกรรมเข้าค่ายศิลปะ เป็นต้น

2.2 สื่อการเรียนรู้

การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตและใช้เวลาอย่างสร้างสรรค์ รวมทั้งมีความยืดหยุ่นสนองความต้องการของผู้เรียน ชุมชน สังคมและประเทศชาติ ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ และเรียนรู้ได้จากสื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้ทุกประเภท รวมทั้งจากเครือข่ายการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่มีอยู่ในท้องถิ่น ชุมชนและแหล่งอื่น ๆ เน้นสื่อที่ผู้เรียนและผู้สอนใช้ศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง ผู้เรียน ผู้สอนสามารถจัดทำและพัฒนาสื่อการเรียนรู้ขึ้นเอง หรือนำสื่อต่าง ๆ ที่มีอยู่รอบตัว และในระบบสารสนเทศมาใช้ในการเรียนรู้ โดยใช้วิจารณญาณในการเลือกใช้สื่อและแหล่งความรู้ โดยเฉพาะหนังสือเรียน ควรมีเนื้อหาสาระครอบคลุมตลอดช่วงชั้น สื่อสิ่งพิมพ์ควรจัดให้มีอย่างเพียงพอ

สื่อการสอนมีความสำคัญสำหรับการเรียนการสอน เพราะสื่อการสอนเป็นตัวกลางที่ช่วยสื่อความหมายระหว่างครูกับผู้เรียนให้เข้าใจตรงกัน และผู้เรียนจะสามารถทำความเข้าใจบทเรียนได้ง่ายขึ้น ผู้เรียนมีความสนใจบทเรียนมากกว่าการสอนแต่การบรรยายอย่างเดียว สื่อการสอนจะนำความมีประสิทธิภาพมาสู่การเรียนการสอน และนำความสำเร็จมาสู่จุดประสงค์ที่ตั้งไว้ ดังนั้น ลักษณะของสื่อการเรียนรู้ที่จะนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ ควรมีความหลากหลายทั้งสื่อธรรมชาติ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยีและสื่ออื่น ๆ ซึ่งช่วยส่งเสริมให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างมีคุณค่า น่าสนใจ ชวนคิด ชวนติดตาม เข้าใจได้ง่าย และรวดเร็วขึ้น รวมทั้งกระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักวิธีการแสวงหาความรู้ เกิดการเรียนรู้อย่างกว้างขวาง ลึกซึ้งและต่อเนื่องตลอดเวลา (รัตนา สถิตานนท์ ,2542 : 23-24)

2.3 การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่ให้ผู้สอนใช้พัฒนาคุณภาพผู้เรียนเพราะจะช่วยให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่แสดงพัฒนาการ ความก้าวหน้า และความสำเร็จทางการเรียนของผู้เรียน รวมทั้งข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนา และเรียนรู้เต็มตามศักยภาพ

สถานศึกษาในฐานะผู้รับผิดชอบจัดการศึกษา จะต้องทำหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติในการวัดและประเมินผลการเรียนของสถานศึกษา เพื่อให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายถือปฏิบัติร่วมกัน และเป็นไปในมาตรฐานเดียวกัน สถานศึกษาต้องมีผลการเรียนรู้ของผู้เรียนจากการวัดและประเมิน

การวัดและประเมินผลระดับชั้นเรียน มีจุดหมายสำคัญของการประเมินระดับชั้นเรียน คือ มุ่งหาคำตอบว่าผู้เรียนมีความก้าวหน้าทั้งด้านความรู้ ทักษะกระบวนการ คุณธรรมและค่านิยม

อันพึงประสงค์ อันเป็นผลเนื่องจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ หรือไม่/เพียงใด ดังนั้น การวัดและประเมินจึงต้องใช้วิธีการที่หลากหลาย เน้นการปฏิบัติให้สอดคล้องและเหมาะสมกับสาระการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนและสามารถดำเนินการอย่างต่อเนื่องควบคู่ไปในกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยประเมินความประพฤติ พฤติกรรม การเรียน การร่วมกิจกรรม และผลงานจากโครงการหรือเพิ่มสะสมผลงาน ผู้ใช้ผลการประเมินในระดับชั้นเรียนที่สำคัญ คือ ตัวผู้เรียน ผู้สอน และพ่อแม่ ผู้ปกครอง จำเป็นต้องมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย วิธีการ และค้นหาข้อมูล เกณฑ์ต่าง ๆ ที่จะทำให้สะท้อนให้เห็นภาพสัมฤทธิ์ผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้เรียนจะทราบระดับความก้าวหน้า ความสำเร็จของตน ครูผู้สอนจะเข้าใจความต้องการของผู้เรียนแต่ละคนแต่ละกลุ่ม สามารถให้ระดับคะแนนหรือจัดกลุ่มผู้เรียน รวมทั้งประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของตนเองได้ ขณะที่พ่อแม่ ผู้ปกครองจะได้ทราบระดับความสำเร็จของผู้เรียน (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ , 2544 : 21 - 25)

3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสอนแบบบูรณาการ

3.1 ความหมายของการสอนแบบบูรณาการ

คำว่า บูรณาการ (Integration) ได้มีผู้ให้ความหมายไว้โดยทั่วไปดังนี้

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (กรมวิชาการ. 2543 : 1) "ได้นิยามความหมายของคำว่าบูรณาการ (Integration) ไว้ว่า บูรณาการ เป็นการจัดการเรียนรู้โดยใช้ความรู้ความเข้าใจและทักษะ ในศาสตร์หรือวิชาต่าง ๆ มากกว่า 1 วิชาขึ้นไปรวมเข้าด้วยกันภายใต้เรื่องราวโครงการหรือกิจกรรมเดียวกัน เพื่อแก้ปัญหา หรือแสวงหาความรู้ ความเข้าใจ ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

ทิสนา แคมมณี (2545 : 253) ได้ให้คำจำกัดความของการบูรณาการไว้ว่า การบูรณาการ เป็นรูปแบบที่พยายามพัฒนาการเรียนรู้ด้านต่าง ๆ ของผู้เรียนไปพร้อม ๆ กัน โดยใช้การบูรณาการในด้านเนื้อหาสาระและวิธีการรูปแบบในลักษณะนี้กำลังได้รับความนิยมเป็นอย่างมากเพราะมีความสอดคล้องกับหลักทฤษฎีทางการศึกษาที่มุ่งเน้นการพัฒนากรอบด้านหรือการพัฒนาเป็นองค์รวม

สุนน อมรวิวัฒน์ (2544 : 2) " บูรณาการ " แปลตามศัพท์ว่าการทำให้เต็ม การทำให้สมบูรณ์ หรือแปลอีกนัยหนึ่งได้ว่าเป็นสภาพความเป็นอยู่ที่เต็มสมบูรณ์

สำลี รักสุทธี (2544 : 34) การเรียนรู้แบบบูรณาการ คือ การนำเอาเนื้อหาวิชาต่าง ๆ มาหลอมรวมเข้าด้วยกันหรือให้เชื่อมโยงหากันอาจเป็นการบูรณาการภายในวิชาเดียวกันหรือระหว่างวิชาก็ได้

ชาตรี เกิดธรรม (2545 : 39) กล่าวว่า การสอนแบบบูรณาการเป็นการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้โดยเชื่อมโยงระหว่างประสบการณ์เดิมกับประสบการณ์ใหม่ และเป็นประสบการณ์ ตรงที่เชื่อมโยงความสัมพันธ์ในวิชาการหลาย ๆ แขนงวิชาในลักษณะสหวิทยาการโดยใช้ กระบวนการเรียนรู้ กระบวนการคิด กระบวนการแก้ปัญหาและกระบวนการแสวงหาความรู้เพื่อให้เกิดความรู้แบบองค์รวมเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม

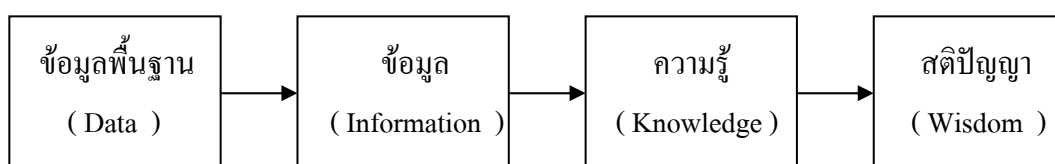
สุวิทย์ มูลคำและอรทัย มูลคำ (2543 : 156) กล่าวไว้ว่า การบูรณาการ หมายถึง การทำ ให้สมบูรณ์ หรือการทำให้หน่วยย่อย ๆ ที่สัมพันธ์กันอยู่เข้ามารวมทำหน้าที่อย่างประสาน กลมกลืนเป็นองค์รวมหนึ่งเดียว

วิเศษ ชินวงศ์ (2544 : 22) ได้ให้ความหมายของการบูรณาการว่า การบูรณาการ หมายถึง การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียน โดยมีการเชื่อมโยงและผสมผสานกระบวนการสอน การสร้างคุณธรรมให้สอดคล้องกับความสามารถของผู้เรียนให้นำความรู้และประสบการณ์ไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม

จากความหมายข้างต้น การบูรณาการ เป็นการเรียนรู้แบบองค์รวมโดยการนำศาสตร์ หรือความรู้สาขาต่าง ๆ ที่สัมพันธ์กันมาผสมผสานกันแล้วจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนจนบรรลุ เป้าประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ และให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้และประสบการณ์ไป ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

3.2 แนวคิดของการบูรณาการ

นักการศึกษาที่มีความเชื่อว่าทฤษฎีการสร้างความรู้โดยผู้เรียน (Constructivism) ต่างก็ให้การสนับสนุนแนวคิดของการบูรณาการ กล่าวคือ โดยการรวมข้อมูลพื้นฐาน (Data) บุคคล สามารถสร้างเป็นข้อมูล (Information) โดยการรวมข้อมูลต่าง ๆ บุคคลสามารถสร้างเป็นความรู้ (Knowledge) โดยการรวมความรู้ต่าง ๆ บุคคลสามารถสร้างเป็นสติปัญญา (Wisdom) (กรมวิชาการ.2544:1-2) สรุปเป็นแผนภูมิได้ดังนี้

ภาพที่ 2.1 แนวการคิดของการบูรณาการ

3.3 ประโยชน์ของการบูรณาการ

การนำความคิดรวบยอดของวิชาต่าง ๆ มาหลอมรวมมีประโยชน์หลายประการที่สำคัญที่สุดก็คือ คุณค่าในการนำความรู้และทักษะไปใช้ การบูรณาการเป็นการสร้างความเชื่อมโยงระหว่างวิชาต่าง ๆ ในหลักสูตรจะช่วยให้ผู้เรียนตระหนักว่าสิ่งที่ผู้เรียนได้เรียนรู้มีประโยชน์และสามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตจริงและในแนวความคิดของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาชีวิต การจัดการเรียนการสอนจึงต้องยึดหลักการพัฒนาคนตามความสามารถของคนนั้น ๆ และเพื่อให้การเรียนรู้เป็นชีวิตและมีความหมายต่อผู้เรียน บทเรียนจึงควรเป็นบทเรียนที่เป็นเรื่องที่น่าสนใจและเรียนรู้ตามแนวทางที่ผู้เรียนมีความถนัดจะเรียนรู้ได้ จากหลักการและแนวคิดดังกล่าวนี้ การบูรณาการเนื้อหา ความรู้ จึงเป็นสาระหลักหรือเรื่องราวที่มีความหมายต่อการดำรงชีวิตของผู้เรียน (สำเร็จ เฉลิมเผ่า, 2545 : 28)

อัญชลี สารัตนะ (2542 : บทความ) กล่าวว่า การศึกษาแบบบูรณาการเป็นแนวทางการจัดการศึกษาแนวทางหนึ่งในหลายแนวทางที่ได้ถูกกำหนดให้นำมาใช้จัดการศึกษา แทนแนวคิดการจัดการศึกษาแบบเดิมทั้งในหลักสูตรประถมศึกษา มัธยมศึกษาและอุดมศึกษาในปัจจุบัน โดยพิจารณาจากความเป็นจริงของชีวิตว่า ในการทำงานใด ๆ เราไม่ได้ทำงานแยกเป็นวิชาเหมือนที่เราเรียนในโรงเรียน ในการแก้ปัญหาใดปัญหาหนึ่งในสังคมหรือในการทำงานจำเป็นต้องใช้ความรู้จากหลาย ๆ วิชา ปัญหาที่พบไม่ใช่ปัญหาของวิชาใดวิชาหนึ่งแต่เป็นปัญหาในลักษณะองค์รวม เช่น ปัญหาสิ่งแวดล้อม ปัญหาสุขภาพ ปัญหาการเมือง เป็นต้น การศึกษาจึงควรเป็นการศึกษาแบบบูรณาการ

การเรียนรู้แบบบูรณาการ เป็นแนวทางที่ทำให้ครูผู้สอนได้ทำงานร่วมกัน ประสานงานกัน แต่จะร่วมมือกันทำงาน ร่วมมืออย่างไร ขึ้นอยู่กับวิธีหรือลักษณะในการบูรณาการที่จะนำมาใช้

3.4 ลักษณะการบูรณาการ

1. บูรณาการภายในวิชา คือ ครูคนเดียวสอนวิชาเดียว เช่นสอนวิชาภาษาไทย ครูจะบูรณาการการอ่าน การเขียน การพูดและการฟัง ซึ่งเป็นกระบวนการที่เชื่อมโยงต่อเนื่องกันอยู่แล้ว สอนวิทยาศาสตร์ ครูจะบูรณาการในสาขาเคมี ฟิสิกส์ ชีววิทยา สิ่งแวดล้อมและสาขาอื่น ๆ ไปพร้อม ๆ กันไม่สอนแบบแยกส่วน

2. บูรณาการระหว่างวิชา คือ ครูคนเดียวสอนหลายวิชาหรือครูหลายคนสอน จะบูรณาการในลักษณะที่ครูจะต้องยึดมาตรฐานกลุ่มวิชาใดวิชาหนึ่งเป็นแกนแล้วรวบรวมเนื้อหาของทุกวิชาที่จะเชื่อมโยงมาอยู่ภายใต้หัวเรื่องการเรียนรู้เดียวกัน เช่น การสอนเรื่องพืชในวิชาวิทยาศาสตร์

บูรณาการกับวิชาการงานอาชีพด้านการเกษตร และบูรณาการกับเรื่องของสิ่งแวดล้อมในวิชาสังคมศึกษาเป็นต้น

การบูรณาการทักษะและเนื้อหาวิชาทำได้ทั้งในระดับวิชาและข้ามสาขาวิชา แต่การบูรณาการข้ามสาขาวิชาหรือการบูรณาการอยู่ในหลักสูตรทั้งหมดนั้น ต้องมีการวางแผนอย่างดี และมีการประสานงานที่ดีด้วย ครูที่สอนในระดับเดียวกันทุก ๆ วิชา (หรือครูประถมที่สอนหลาย ๆ วิชา) ต้องช่วยกันกำหนดทักษะการจัดการเรียนรู้ที่สำคัญสำหรับ 2 วิชา หรือมากกว่านั้น แล้ววางแผนเชื่อมโยงการสอนทักษะในแต่ละวิชาให้ได้ผลดี โดยในการเรียนแต่ละวิชา ผู้เรียนจะได้เรียนรู้และฝึกทักษะต่าง ๆ ซ้ำในช่วงเวลาใกล้เคียงกัน (จิตภา ฉันทานนท์, 2544 : 120)

3.5 รูปแบบของการบูรณาการ

3.5.1 การสอนบูรณาการแบบสอดแทรก (Infusion) เป็นการสอนที่ครูผู้สอนในวิชาหนึ่งสอดแทรกเนื้อหาของวิชาอื่นเข้าไปในการสอนของตน เป็นการวางแผนการสอนและสอนโดยครูคนเดียว

3.5.2 การสอนบูรณาการแบบคู่ขนาน (Parallel Instruction) เป็นการสอนที่ครูตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปที่สอนต่างวิชากัน ต่างคนต่างสอน แต่มาวางแผนการสอนร่วมกัน โดยมุ่งสอนหัวเรื่อง / ความคิดรวบยอด / ปัญหาเดียวกัน (Theme / concept / problem) ระบุสิ่งที่ร่วมกันและตัดสินใจร่วมกันว่าจะสอนหัวเรื่อง ความคิดรวบยอดปัญหานั้น ๆ อย่างไรในวิชาของแต่ละคน งานที่มอบหมายนักเรียนจะแตกต่างกันไปตามลักษณะวิชา แต่อยู่ภายใต้หัวเรื่อง ความคิดรวบยอด หรือปัญหาเดียวกัน

3.5.3 การสอนบูรณาการแบบสหวิทยาการ (Multidisciplinary Instruction) การสอนแบบนี้คล้ายกับการสอนแบบคู่ขนาน กล่าวคือ เป็นการสอนที่ครูตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปที่สอนวิชาต่างกันใช้หัวเรื่อง ความคิดรวบยอดหรือปัญหาเดียวกัน ต่างคนต่างสอน แต่มีการมอบหมายโครงการ หรือ โครงการงาน (Project) ร่วมกัน ซึ่งจะเป็นการเชื่อมโยงสาขาวิชาต่าง ๆ เข้าด้วยกัน ครูทุกคนต้องวางแผนร่วมกันและแบ่งโครงการย่อยให้นักเรียนปฏิบัติในแต่ละวิชา

3.5.4 การสอนบูรณาการแบบข้ามวิชาหรือสอนเป็นคณะ (Transdisciplinary Instruction) การสอนตามรูปแบบนี้ครูที่สอนวิชาต่าง ๆ จะมาร่วมกันสอนเป็นคณะหรือเป็นทีม ร่วมกันวางแผน ปรึกษาหารือกันกำหนดหัวเรื่องความคิดรวบยอด ปัญหาร่วมกัน แล้วดำเนินการสอนนักเรียนกลุ่มเดียวกัน

3.6 ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ

กรมวิชาการ (2544 : 17) ได้เสนอขั้นตอนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการว่าควรดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. กำหนดเรื่องที่จะสอน โดยการศึกษาหลักสูตรและวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของเนื้อหาที่มีความเกี่ยวข้องกัน เพื่อนำมากำหนดเป็นหัวเรื่อง ความคิดรวบยอด หรือปัญหา
2. กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยการศึกษาจุดประสงค์ของวิชาหลักและวิชารองที่จะนำมาบูรณาการ และกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ในการสอนสำหรับหัวข้อเรื่องนั้น ๆ เพื่อการวัดและประเมินผล
3. กำหนดเนื้อหาย่อย เป็นการกำหนดเนื้อหาย่อย ๆ สำหรับการเรียนรู้ให้สอดคล้องจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้
4. วางแผนการสอน เป็นการกำหนดรายละเอียดของการสอนตั้งแต่ต้นจนจบ โดยการเขียนแผนการสอน ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญเช่นเดียวกับแผนการสอนทั่วไป คือสาระสำคัญ จุดประสงค์ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล
5. ปฏิบัติการสอน เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในแผนการสอน รวมทั้งมีการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน ความสอดคล้องกันของกิจกรรมการเรียนรู้ ผลสำเร็จของการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ ฯลฯ โดยมีการบันทึกจุดเด่น จุดด้อยไว้สำหรับการปรับปรุงและพัฒนา
6. การประเมิน ปรับปรุงและพัฒนา เป็นการนำผลที่ได้จากการบันทึกรวบรวมไว้ขณะปฏิบัติการสอน มาวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงพัฒนาแผนการสอนแบบบูรณาการให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นการบูรณาการจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความรู้ในลักษณะเชื่อมโยงระหว่างความคิดรวบยอดในเรื่องนั้น ๆ ทำให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมายและสามารถนำความคิดรวบยอด เนื้อหา กระบวนการที่เรียนในวิชาหนึ่งมาช่วยให้นักเรียนมีความเข้าใจในอีกวิชาหนึ่ง ดังนั้นรูปแบบ วิธีการ และขั้นตอนการสอน ที่เน้นการบูรณาการ จึงเป็นการจัดกิจกรรมที่พัฒนาการเรียนรู้ด้านต่าง ๆ ของผู้เรียนไปพร้อม ๆ กัน โดยใช้การบูรณาการทั้งทางด้านเนื้อหาสาระและวิธีการ รูปแบบการจัดกิจกรรมในลักษณะนี้กำลังได้รับความนิยมอย่างมากเพราะมีความสอดคล้องกับหลักทฤษฎีทางการศึกษาที่มุ่งเน้นการพัฒนารอบด้านหรือการพัฒนาเป็นองค์รวม รูปแบบการสอนแบบบูรณาการในลักษณะดังกล่าวที่เสนอต่อไปนี้นี้เป็นเพียงแนวทางบางส่วนที่ครูผู้สอนสามารถนำไปปรับใช้ได้และยังมีวิธีอื่นๆ อีกมากมายที่สามารถจัดกิจกรรมการสอนแบบ

บูรณาการ และสามารถศึกษาค้นคว้าได้จากเอกสารตำรา จากการฝึกอบรม รวมทั้งรูปแบบและวิธีที่พัฒนาขึ้นเอง

3.7 รูปแบบการสอนที่เน้นการบูรณาการ

ทิสนา แคมมณี (2545 : 253 - 265) ได้เสนอรูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการบูรณาการไว้ดังนี้

3.7.1 รูปแบบการเรียนการสอนแบบทางตรง (Direct Instruction Model)

รูปแบบการเรียนการสอนนี้มุ่งช่วยให้ได้เรียนรู้ทั้งเนื้อหาสาระและมโนทัศน์ต่าง ๆ รวมทั้งได้ฝึกปฏิบัติทักษะต่าง ๆ จนสามารถทำได้ดีและประสบผลสำเร็จในเวลาที่กำหนด

ขั้นตอนในการสอน

ขั้นที่ 1 ขั้นนำ

- 1.1 ผู้สอนแจ้งวัตถุประสงค์ของบทเรียน และระดับการเรียนรู้หรือพฤติกรรมการเรียนรู้ที่คาดหวังแก่ผู้เรียน
- 1.2 ผู้สอนชี้แจงสาระของบทเรียน และความสัมพันธ์กับความรู้และประสบการณ์เดิมของผู้เรียนอย่างคร่าว ๆ
- 1.3 ผู้สอนชี้แจงกระบวนการเรียนรู้ และหน้าที่รับผิดชอบของผู้เรียนในการเรียนแต่ละขั้นตอน

ขั้นที่ 2 ขั้นนำเสนอบทเรียน

- 2.1 หากเป็นการนำเสนอเนื้อหาสาระ ข้อความรู้หรือมโนทัศน์ ผู้สอนควรถ้อยแถลงและสกัดคุณสมบัติเฉพาะของมโนทัศน์เหล่านั้น และนำเสนออย่างชัดเจน พร้อมทั้งอธิบายและยกตัวอย่างประกอบให้ผู้เรียนเข้าใจ ต่อไปจึงสรุปนิยามของมโนทัศน์เหล่านั้น
- 2.2 ตรวจสอบว่าผู้เรียนมีความเข้าใจตรงตามวัตถุประสงค์ ก่อนให้ผู้เรียนลงมือฝึกปฏิบัติ หากผู้เรียนยังไม่เข้าใจ ต้องสอนซ่อมเสริมให้เข้าใจก่อน

ขั้นที่ 3 ขั้นฝึกปฏิบัติตามแบบ

ผู้สอนปฏิบัติให้ผู้เรียนดูเป็นตัวอย่าง ผู้เรียนปฏิบัติตาม ผู้สอนให้ข้อมูลป้อนกลับ ให้การเสริมแรงหรือแก้ไขข้อผิดพลาดของผู้เรียน

ขั้นที่ 4 ขั้นฝึกปฏิบัติภายใต้การกำกับของผู้ชี้แนะ

ผู้เรียนลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง โดยผู้สอนคอยดูแลอยู่ห่าง ๆ ผู้สอนจะสามารถประเมินการเรียนรู้และความสามารถของผู้เรียนได้จากความสำเร็จและความผิดพลาดของการปฏิบัติของผู้เรียนและช่วยเหลือผู้เรียน โดยให้ข้อมูลป้อนกลับเพื่อให้ผู้เรียนแก้ไขข้อผิดพลาดต่าง ๆ

ขั้นที่ 5 การฝึกปฏิบัติอย่างอิสระ

หลังจากที่ผู้เรียนสามารถปฏิบัติตามขั้นที่ 4 ได้ถูกต้องประมาณ 85 - 90 % แล้ว ผู้สอนควรปล่อยให้ผู้เรียนปฏิบัติต่อไปอย่างอิสระ เพื่อช่วยให้เกิดความชำนาญ และการเรียนรู้ของผู้คงทน ผู้สอน ไม่จำเป็นต้องให้ข้อมูลป้อนกลับในทันที สามารถให้ภายหลังได้ การฝึกในขั้นนี้ ไม่ควรทำติดต่อกันในครั้งเดียว ควรมีการฝึกเป็นระยะ ๆ เพื่อช่วยให้การเรียนรู้ของผู้คงทนขึ้น

3.7.2 รูปแบบการเรียนการสอนโดยการสร้างเรื่อง (Storyline Method)

รูปแบบการสอนนี้ช่วยพัฒนาความรู้ ความเข้าใจและเจตคติของผู้เรียนในเรื่องที่เรียน รวมทั้งทักษะกระบวนการต่าง ๆ เช่น ทักษะการคิด ทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะการสื่อสาร เป็นต้น

ขั้นตอนในการสอน

ขั้นที่ 1 การกำหนดเส้นทางเดินเรื่องให้เหมาะสม

ผู้สอนจำเป็นต้องวิเคราะห์จุดมุ่งหมายและเนื้อหาสาระของหลักสูตร และเลือกหัวข้อเรื่องให้สอดคล้องกับเนื้อหาสาระของหลักสูตรที่ต้องการจะให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ และจัดแผนการสอนในรายละเอียดเส้นทางเดินเรื่อง ประกอบด้วย 4 ตอนด้วยกัน คือ ฉาก ตัวละคร วิถีชีวิตและเหตุการณ์ ในแต่ละตอนผู้สอนจะต้องกำหนดประเด็นหลักขึ้นมาแล้วตั้งเป็นคำถามนำ ให้ผู้เรียนศึกษาหาคำตอบ ซึ่งคำถามเหล่านี้จะโยงไปยังคำตอบที่สัมพันธ์กับเนื้อหาวิชาต่าง ๆ ที่ประสงค์จะบูรณาการเข้าด้วยกัน

ขั้นที่ 2 การดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน

ผู้สอนดำเนินการสอนตามแผนการสอนไปตามลำดับ การเรียนการสอนแบบนี้ อาจใช้เวลาเพียงไม่กี่คาบ หรือต่อเนื่องกันเป็นภาคเรียนก็ได้ แล้วแต่หัวเรื่องและการบูรณาการว่าสามารถทำได้ครอบคลุมเพียงใดแต่ไม่ควรใช้เวลาเกิน 1 ภาคเรียน เพราะผู้เรียนอาจเกิดความเบื่อหน่าย ในการเริ่มกิจกรรมใหม่ผู้สอนควรเชื่อมโยงกับเรื่องที่ค้างไว้เดิมให้สานต่อกันเสมอและควรให้ผู้เรียนสรุปความคิดรวบยอดของแต่ละกิจกรรม ก่อนจะขึ้นกิจกรรมใหม่ นอกจากนั้นควรกระตุ้นให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากแหล่งความรู้ที่หลากหลาย เปิดโอกาสให้ผู้เรียนชื่นชมผลงานของกันและกัน และได้ปรับปรุงพัฒนางานของตน

ขั้นที่ 3 การประเมิน

ผู้สอนใช้การประเมินผลตามสภาพที่แท้จริง คือการประเมินจากการสังเกต การบันทึก และการรวบรวมข้อมูลจากผลงานและการแสดงออกของผู้เรียน การประเมินจะไม่เน้นเฉพาะทักษะพื้นฐานเท่านั้น แต่จะรวมถึงทักษะการคิด การทำงาน การร่วมมือ การแก้ปัญหา และ

อื่น ๆ การประเมินให้ความสำคัญในการประสพผลสำเร็จในการทำงานของผู้เรียนแต่ละคนมากกว่าการประเมินผลการเรียนที่มุ่งให้คะแนนผลผลิตและจัดลำดับที่เปรียบเทียบกับกลุ่ม

3.7.3 รูปแบบการเรียนการสอนตามวัฏจักรการเรียนรู้ (4 MAT)

รูปแบบการสอนนี้ช่วยให้ผู้เรียนมีโอกาสใช้สมองทุกส่วน (whole brain) ทั้งซีกซ้ายและซีกขวา ในการสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่ตนเอง

ขั้นตอนในการสอน

ขั้นที่ 1 การสร้างประสบการณ์ ผู้สอนเริ่มต้นจากการจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของเรื่องที่เรียนด้วยตนเอง ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถตอบคำถามได้ว่าทำไมคุณจึงต้องเรียนรู้เรื่องนี้

ขั้นที่ 2 การวิเคราะห์ประสบการณ์ หรือสะท้อนความคิดจากประสบการณ์ ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความตระหนักรู้ และยอมรับความสำคัญของเรื่องที่เรียน

ขั้นที่ 3 การพัฒนาประสบการณ์เป็นความคิดรวบยอดหรือแนวคิดเมื่อผู้เรียนเห็นคุณค่าของเรื่องที่เรียนแล้ว ผู้สอนจึงจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถสร้างความคิดรวบยอดขึ้นด้วยตนเอง

ขั้นที่ 4 การพัฒนาความคิด เมื่อผู้เรียนมีประสบการณ์และเกิดความคิดรวบยอดหรือแนวคิดพอสมควรแล้ว ผู้สอนจึงกระตุ้นให้ผู้เรียนพัฒนาความรู้ความคิดของตนให้กว้างขวางและลึกซึ้งขึ้น โดยการให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมจากแหล่งความรู้ที่หลากหลาย การเรียนรู้ในขั้นที่ 3 และ 4 นี้คือการตอบคำถามว่า สิ่งที่ได้เรียนรู้คืออะไร

ขั้นที่ 5 การปฏิบัติตามแนวคิดที่ได้เรียนรู้ ในขั้นนี้ผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนนำความรู้ ความคิดที่ได้รับจากการเรียนรู้ในขั้นที่ 3 - 4 มาลองปฏิบัติจริง และศึกษาผลที่เกิดขึ้น

ขั้นที่ 6 การสร้างสรรค์ชิ้นงานของตนเอง จากการปฏิบัติตามแนวคิดที่ได้เรียนรู้ในขั้นที่ 1-5 ผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้ถึงจุดเด่นจุดด้อยของแนวคิด ความเข้าใจแนวคิดนั้นจะกระจ่างขึ้น ในขั้นนี้ผู้สอนควรกระตุ้นให้ผู้เรียนพัฒนาความสามารถของตนโดยการนำความรู้ความเข้าใจนั้นไปใช้หรือปรับประยุกต์ใช้ในการสร้างชิ้นงานที่เป็นความคิดสร้างสรรค์ของตนเอง ดังนั้นคำถามหลักที่ใช้ในขั้นที่ 5 - 6 ก็คือจะทำอย่างไร

ขั้นที่ 7 การวิเคราะห์ผลงานและแนวทางในการนำไปประยุกต์ใช้ เมื่อผู้เรียนได้สร้างสรรค์ชิ้นงานของตนตามความถนัดแล้ว ผู้สอนควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงผลงานของตน ชื่นชมกับความสำเร็จ และเรียนรู้ที่จะวิพากษ์วิจารณ์อย่างสร้างสรรค์ รวมทั้งรับฟังข้อวิพากษ์วิจารณ์ เพื่อการปรับปรุงงานของตนให้ดีขึ้น และการนำไปประยุกต์ใช้ต่อไป

ขั้นที่ 8 การแลกเปลี่ยนความรู้ความคิด ขั้นนี้เป็นขั้นของการขยายขอบข่ายของความรู้โดยการแลกเปลี่ยนความรู้ความคิดแก่กันและกัน และร่วมกันอภิปรายเพื่อการนำการเรียนรู้ไปเชื่อมโยงกับชีวิตจริงและอนาคต คำถามหลักในการอภิปรายก็คือ คำถาม ซึ่งอาจนำไปสู่การเปิดประเด็นใหม่สำหรับผู้เรียนในการเริ่มต้นวัฏจักรของการเรียนรู้ในเรื่องใหม่ต่อไป

3.7.4 รูปแบบการเรียนการสอนของการเรียนรู้แบบร่วมมือ (*Instructional Models of Cooperative Learning*)

รูปแบบการสอนนี้มุ่งช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เนื้อหาสาระต่าง ๆ ด้วยตนเอง และด้วยความร่วมมือและความช่วยเหลือจากเพื่อน ๆ รวมทั้งได้พัฒนาทักษะทางสังคมต่าง ๆ เช่น ทักษะการสื่อสาร ทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น ทักษะการสร้างความสัมพันธ์ รวมทั้งทักษะการแสวงหาความรู้ ทักษะการคิด การแก้ปัญหาและอื่น ๆ

การเรียนรู้แบบร่วมมือมีหลายรูปแบบ ซึ่งแต่ละรูปแบบจะมีวิธีการดำเนินการหลัก ๆ ซึ่งได้แก่ การจัดกลุ่ม การศึกษาเนื้อหาสาระ การทดสอบ การคิดคะแนน และระบบการให้รางวัล แตกต่างกันไปเพื่อสนองวัตถุประสงค์เฉพาะ แต่ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบใดต่างก็มีหลักการเดียวกันคือ หลักการเรียนรู้แบบร่วมมือ 5 ประการ คือ

1. การเรียนรู้ต้องอาศัยหลักการพึ่งพากัน โดยถือว่าทุกคนมีความสำคัญเท่าเทียมกันและจะต้องพึ่งพากันเพื่อความสำเร็จร่วมกัน
2. การเรียนรู้ที่ดีต้องอาศัยการหันหน้าเข้าหากัน มีปฏิสัมพันธ์กัน เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ข้อมูล และการเรียนรู้ต่าง ๆ
3. การเรียนรู้ร่วมกันต้องอาศัยทักษะทางสังคม โดยเฉพาะทักษะในการทำงานร่วมกัน
4. การเรียนรู้ร่วมกันควรมีการวิเคราะห์กระบวนการกลุ่มที่ใช้ในการทำงาน
5. การเรียนรู้ร่วมกันจะต้องมีผลงานหรือผลสัมฤทธิ์ทั้งรายบุคคลและรายกลุ่มที่สามารถตรวจสอบและวัดประเมินได้

ขั้นตอนในการสอน

ขั้นที่ 1 ขั้นเตรียม ครูแนะนำทักษะการเรียนรู้ร่วมกันและจัดเป็นกลุ่มย่อย ๆ และแนะนำเกี่ยวกับระเบียบของกลุ่ม บทบาทและหน้าที่ของสมาชิกในกลุ่ม แจกวัตถุประสงค์ของบทเรียนและการทำกิจกรรมร่วมกัน ฝึกฝนทักษะพื้นฐานจำเป็นสำหรับการทำกิจกรรมกลุ่ม

ขั้นที่ 2 ขั้นสอน นำเข้าสู่บทเรียนแนะนำเนื้อหาแนะนำแหล่งข้อมูลและมอบหมายงานให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม

ขั้นที่ 3 ขั้นทำกิจกรรมกลุ่ม ผู้เรียนเรียนรู้ร่วมกันในกลุ่มย่อย โดยแต่ละคนมีบทบาทหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย เป็นขั้นตอนที่สมาชิกในกลุ่มจะได้รับผิดชอบต่อผลงานใน

กลุ่มในชั้นนี้ครูอาจกำหนดให้นักเรียนใช้เทคนิคต่าง ๆ กัน เพราะเทคนิคต่าง ๆ จะต้องเหมาะสมกับวัตถุประสงค์ในการเรียนรู้แต่ละเรื่อง ในการเรียนครั้งหนึ่ง ๆ อาจต้องใช้เทคนิคการเรียนแบบร่วมมือหลาย ๆ เทคนิคประกอบกันเพื่อให้ได้ผลการเรียนที่มีประสิทธิภาพ

ขั้นที่ 4 ขั้นตรวจสอบงานและทดสอบ ในขั้นนี้เป็นการตรวจสอบว่าผู้เรียนได้ปฏิบัติหน้าที่ครบถ้วนแล้วหรือยัง ผลการปฏิบัติเป็นอย่างไร เน้นการตรวจสอบผลงานกลุ่มและรายบุคคล ในบางกรณี ผู้เรียนต้องซ่อมเสริมส่วนที่ยังขาดตกบกพร่องต่อจากนั้นเป็นการทดสอบความรู้

ขั้นที่ 5 ขั้นสรุปบทเรียนและประเมินผลการทำงานกลุ่ม ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปบทเรียน ถ้ามีสิ่งที่ไม่เข้าใจ ครูควรอธิบายเพิ่มเติม ครูและผู้เรียนช่วยกันประเมินผลการทำงานกลุ่ม และพิจารณาว่าอะไรคือจุดเด่นของงาน และอะไรคือสิ่งที่ควรปรับปรุงแก้ไข

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จุฬาวุฒิ จุฬศักดิ์สกุล (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ และศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับการเรียนการสอนแบบบูรณาการสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า นักเรียนร้อยละ 90 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านเกณฑ์มาตรฐาน (ร้อยละ 70) โดยคะแนนรายบุคคล และค่าเฉลี่ยของคะแนนนักเรียนทั้งชั้น คิดเป็นร้อยละ 73.13 และนักเรียนมีความเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนแบบบูรณาการ โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

นฤมล บุณนิม (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาคุณลักษณะและกระบวนการถ่ายทอดของครูไทยในอดีตและปัจจุบัน พบว่า ครูในอดีตกับครูปัจจุบันมีข้อแตกต่างกันอย่างชัดเจนว่า ครูในอดีตสอนสิ่งที่ตนเองมีอยู่แล้วรู้แล้วอย่างเชี่ยวชาญ แต่ครูสมัยใหม่มีวิชาที่ต้องสอนมาก ต้องสอนในสิ่งที่ตนยังไม่เคยมีและไม่เชี่ยวชาญมาก่อน เพราะฉะนั้นการเตรียมครูจะต้องคำนึงถึงเงื่อนไขที่ว่าครูต้องสอนสิ่งที่เคยรู้เคยเรียนมาก่อน ดังนั้น เพื่อที่จะส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูได้ปรับเปลี่ยนบทบาทให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต การเตรียมครูในอนาคตต้องเน้นหนักในเรื่องการเข้าสู่ความรู้ การคำนึงถึงผู้เรียน และเจตจำนงที่จะส่งผ่านแต่สิ่งที่ดีให้กับผู้เรียน การฝึกให้ครูคิดจะเป็นการบูรณาการวิชาการและวิชาชีวิต โดยพิจารณาถึงผู้เรียนเป็นสำคัญ การเรียนรู้ร่วมกัน การเรียนรู้วิธีการเรียนและการใฝ่รู้ใฝ่เรียน

ผจญ โกจารย์ศรี (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาวิธีการ ขั้นตอน และความคิดเห็นเกี่ยวกับบริบทของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เอื้อต่อการร่วมมือกันจัดการเรียนการสอนแบบ

บูรณาการ พบว่า 1) วิธีการและขั้นตอนในการร่วมมือกันจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ คือ การให้ครูที่สอนในระดับเดียวกัน ไม่จำกัดรายวิชา ร่วมกันจัดทำหน่วยเนื้อเรื่องแต่ต่างคนต่างเขียน แผนการสอนให้สอดคล้องกับหน่วยเนื้อเรื่อง แล้วนำผลการสอนมานำเสนอในที่ประชุมของครูผู้ ร่วมกันจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการเพื่อปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ หลังจากนั้นนำ แผนการสอนไปใช้จริง และทุกสัปดาห์จะต้องมีการประชุมเพื่อสะท้อนผลการปฏิบัติงาน 1 ครั้ง เพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาและเตรียมการสอนในระยะต่อไป 2) ผลการพัฒนาวิชาชีพครูโดยการ ร่วมมือกันจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ ทำให้ครูผู้ร่วมมือกันจัดการเรียนการสอนแบบ บูรณาการ มีระดับพฤติกรรมด้านความมุ่งมั่นในการพัฒนาผู้เรียนและด้านความร่วมมือกับผู้อื่นใน สถานศึกษาสูงขึ้น นักเรียนที่เรียนรู้ด้วยการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ มีระดับผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนรายวิชาสูงขึ้น และมีระดับศักยภาพทั้ง 3 ด้านสูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 3) บริบทของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เอื้อต่อการร่วมมือกันจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ คือควรมี จำนวนนักเรียนห้องเรียนละ 28 - 32 คน จัดนักเรียนแบบคละ จัดตารางเรียนแบบคาบยาว ติดต่อกันเป็นช่วง และจัดตารางเรียนให้สามารถยืดหยุ่นได้ ครูควรสอนในระดับชั้นเดียว ครูควรมี เวลาว่างตรงกันเพื่อการประชุมสะท้อนผลการปฏิบัติงานสัปดาห์ละ 1 ครั้ง และโรงเรียนให้ ความสำคัญกับงานวิชาการ โดยให้ครูมีส่วนร่วมและมีอิสระในการตัดสินใจ

ไพลิน กาญจนภานุพันธ์ (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาและพัฒนากระบวนการจัดการ เรียนการสอนภาษาอังกฤษ โดยการบูรณาการเนื้อหาจากรายวิชาต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่การเรียนรู้ภาษา ในระดับชั้นมัธยมศึกษา พบว่า กระบวนการเรียนการสอน โดยบูรณาการเนื้อหาวิชาต่าง ๆ เพื่อ นำไปสู่การเรียนรู้ภาษาอังกฤษ นักเรียนส่วนมากมีความพึงพอใจต่อวิธีการสอน เนื่องจากได้บูรณา การความรู้ความสามารถทางภาษาอังกฤษกับเนื้อหาวิชาต่าง ๆ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวัน อีกทั้งได้ร่วมกิจกรรมอย่างหลากหลาย สามารถพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ ได้ทั้ง การ ฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน นักเรียนทุกคนผ่านเกณฑ์การวัดและประเมินผลที่กำหนดโดย กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการและมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับดี

วิเศษ ชินวงศ์ (2544 : 27 - 33) ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาและการประเมินสภาพการ จัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการของครูโดยทั่วไป พบว่า (1) การบูรณาการระหว่างวิชาต่าง ๆ สามารถนำไปสอนในระดับชั้นประถมศึกษาได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะแบบสอดแทรก เพราะครู ประถมศึกษาสอนทุกวิชาด้วยตนเอง จึงสามารถนำวิชาต่าง ๆ สอดแทรกในการสอนได้ทุกครั้ง แต่ การบูรณาการรูปแบบอื่น ยังไม่พบ และครูไม่สะดวกที่จะดำเนินการเพราะยุ่งยากในการวางแผน และโครงสร้างการบริหารและการดำเนินงานของโรงเรียนยังไม่เอื้อที่จะให้ครูมาร่วมคิด ร่วม วางแผนการสอนด้วยกัน (2) การสอนแบบบูรณาการระดับมัศึกษาค่อนข้างมีปัญหาและอุปสรรค

มาก เนื่องจากครูแต่ละคนถนัดสอนวิชาเดียวจะสอนแบบสอดแทรกก็มีปัญหา เนื่องจากไม่มั่นใจในเนื้อหาวิชาอื่นเพียงพอ และการจัดตารางสอน โปรแกรมการเรียนของนักเรียนก็แยกจากกัน รับผิดชอบเป็นรายคน รายวิชาไป (3) หัวใจสำคัญของการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการคือ ครูตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปร่วมวางแผนการสอนและแบ่งงานกันสอน แต่จากระบบการบริหารและการจัดครูเข้าสอน จะจัดตามความถนัดหรือวิชาเอก แบ่งเป็นคาบเวลาที่ชัดเจน ตามสัดส่วนที่หลักสูตรกำหนด ครูแต่ละคนต่างมุ่งที่จะสอนตามคาบเวลา สัดส่วนของตน จึงมีความเป็นไปได้น้อยมากที่จะวางแผนการสอนร่วมกันอย่างบูรณาการ (4) ครูส่วนใหญ่ยังไม่มีความรู้ ความเข้าใจและประสบการณ์ในการสอนแบบบูรณาการ และโดยลักษณะเฉพาะของคนไทยที่มีข้อด้อยในการทำงานร่วมกับคนอื่น ส่วนมากจะถนัดงานเดี่ยวที่ใช้ความสามารถเฉพาะตัวมากกว่าการร่วมคิด ร่วมทำ

ลำออง ใจการณ์ (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานประถมศึกษาอำเภอป่าสัก จังหวัดน่าน ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ ตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้ พบว่า 1) ข้าราชการครูมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้ในภาพรวม ด้านการพัฒนาหลักสูตรแบบบูรณาการ ด้านการจัดทำแผนการสอนแบบบูรณาการ และด้านการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ ข้าราชการครูมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีความคิดเห็นสูงสุดในด้านการจัดทำแผนการสอนแบบบูรณาการ และต่ำสุดในด้านความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพการจัดกิจกรรมการสอนแบบบูรณาการของครูผู้สอนวิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 มีวิธีการดำเนินการวิจัยตามหัวข้อต่อไปนี้

1. ประชากร
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. วิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากร

ประชากร

ประชากรที่ใช้การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนวิชาภาษาไทยในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2546 ในเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 จำนวน 42 โรงเรียน จำนวน 43 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อศึกษาสภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการของครูผู้สอนวิชาภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการของครูผู้สอนวิชาภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2

มีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) แบบลิเคิร์ต 5 ระดับ คือ มากที่สุด มากปานกลาง น้อย น้อยที่สุด จำนวน 65 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามข้อเสนอแนะแบบเปิดเกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการของครูผู้สอนวิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2

3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีการดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

3.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการและเรื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

3.2 นำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา นำมาปรับปรุงแก้ไข

3.3 นำไปใช้กับกลุ่มทดลองใช้ (Try out) กับครูผู้สอนวิชาภาษาไทย ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อนำผลการวิเคราะห์มาปรับปรุงคุณภาพของแบบสอบถามด้วยการหาค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach 1990 ; 202 -204) ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.9665

3.4 นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปเก็บข้อมูลต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ผู้วิจัยจัดส่งแบบสอบถามจำนวน 43 ฉบับ ไปยังประชากร และทำการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง

4.2 เมื่อได้แบบสอบถามคืน ดำเนินการจัดทำข้อมูลโดยการคัดเลือกแบบสอบถามที่สมบูรณ์เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูล

5. การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 การวิเคราะห์ข้อมูล

รวบรวมและคัดเลือกแบบสอบถามที่สมบูรณ์เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ SPSS/PC ตามลำดับดังนี้

1. แบบสอบถามตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป ทำการหาค่าร้อยละ
2. แบบสอบถามตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการของครูผู้สอนวิชาภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 ลักษณะแบบสอบถาม เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ การให้คะแนนเป็นรายข้อ ดังนี้

ถ้าตอบในช่องมากที่สุด	ให้	5	คะแนน
ถ้าตอบในช่องมาก	ให้	4	คะแนน
ถ้าตอบในช่องปานกลาง	ให้	3	คะแนน
ถ้าตอบในช่องน้อย	ให้	2	คะแนน
ถ้าตอบในช่องน้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

การแปลความหมายของคะแนน ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การวัดระดับการปฏิบัติในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการของครูผู้สอนวิชาภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 (บุญชม ศรีสะอาดและบุญส่ง นิลแก้ว 2535 : 23 – 24) โดยเอาค่าเฉลี่ยของคะแนนเป็นเกณฑ์ ดังนี้

4.51 – 5.00	หมายถึงมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
3.51 – 4.50	หมายถึงมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
2.51 – 3.50	หมายถึงมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
1.51 – 2.50	หมายถึงมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
1.00 – 1.50	หมายถึงมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

5.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (μ) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยเริ่มจากการกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล และการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

N แทน จำนวนประชากร

μ แทน คะแนนเฉลี่ยของประชากร

σ แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของประชากร

2. การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มประชากร

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาสภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการของครูผู้สอนวิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในเขตพื้นที่การศึกษา ชลบุรี เขต 2

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปของครูผู้สอนวิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์หาค่าความถี่และร้อยละ ดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของครูผู้สอนวิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2

ข้อมูลทั่วไป	N = 43	
	จำนวน	ร้อยละ
1. ประสบการณ์การสอนภาษาไทย		
ประสบการณ์น้อย	21	48.8
ประสบการณ์มาก	22	51.2
รวม	43	100.0
2. สาขาวิชาเอก/โท ที่สำเร็จการศึกษา		
วิชาเอกภาษาไทย	38	88.4
วิชาโทภาษาไทย	1	2.3
วิชาเอก/โทอื่น ๆ	4	9.3
รวม	43	100.0

จากตารางที่ 4.1 พบว่าครูผู้สอนวิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 ส่วนใหญ่มีประสบการณ์มาก (8-17 ปี) จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 51.2 ประสบการณ์น้อย (ต่ำกว่า 8 ปี) จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 48.8 และครูผู้สอนส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาวิชาเอกภาษาไทย จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 88.4

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาสภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการของครูผู้สอนวิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 ผู้วิจัยได้วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็นรายข้อและรายด้าน ดังตาราง 4.2 - 4.6

ตารางที่ 4.2 คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับสภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการของครูผู้สอนวิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 ในด้านการวางแผนการการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นรายข้อ

ด้านการวางแผนการการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	N=43		
	μ	σ	ระดับ
1. ครูผู้สอนวิเคราะห์หลักสูตรและมาตรฐานการเรียนรู้เพื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ	3.74	0.66	มาก
2. ครูและผู้เรียนมีส่วนร่วมกันกำหนดเนื้อหาเพื่อจัดทำโครงการสอนหรือกำหนดการสอน	3.40	0.85	ปานกลาง
3. เนื้อหาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เหมาะสมกับระดับชั้นและสอดคล้องกับชีวิตประจำวันของผู้เรียน	3.80	0.56	มาก
4. แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังในลักษณะการบูรณาการ	3.67	0.64	มาก
5. ครูและผู้เรียนร่วมกันวางแผนการการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพชีวิตประจำวันของผู้เรียน	3.37	0.76	ปานกลาง
6. ครูและผู้เรียนร่วมกันกำหนดวิธีการประเมินผลที่สอดคล้องกับเกณฑ์การประเมินผล	3.51	0.74	มาก
7. ครูและผู้เรียนร่วมกันกำหนดเกณฑ์การประเมินผลที่สอดคล้องกับสภาพจริงของผู้เรียน	3.63	0.69	มาก
8. ครูมีการวางแผนการการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เฉพาะในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	3.60	0.73	มาก

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ด้านการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	N=43		
	μ	σ	ระดับ
9. แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กำหนดกิจกรรมที่สอดคล้องกับสภาพความแตกต่างของผู้เรียน	3.84	0.48	มาก
10. แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กำหนดกิจกรรมที่สอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของผู้เรียน	3.81	0.85	มาก
11. ครูกลุ่มสาระภาษาไทยมีการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับครูผู้สอนต่างกลุ่มสาระ	3.40	0.95	ปานกลาง
12. ครูวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น	4.05	0.62	มาก
รวม	3.65	0.48	มาก

จากตารางที่ 4.2 พบว่า สภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการของครูผู้สอนวิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 ในด้านการวางแผนจัดการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า เรื่องที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ครูวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กำหนดกิจกรรมที่สอดคล้องกับสภาพความแตกต่างของผู้เรียน และแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กำหนดกิจกรรมที่สอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของผู้เรียน ส่วนเรื่องที่มีการปฏิบัติ ในระดับปานกลาง ได้แก่ ครูและนักเรียนมีส่วนร่วมกันกำหนดเนื้อหาเพื่อจัดทำโครงการสอนหรือกำหนดการสอนครูกลุ่มสาระภาษาไทยมีการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับครูผู้สอนต่างกลุ่มสาระ และครูและนักเรียนร่วมกันวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพชีวิตประจำวันของผู้เรียน

ตารางที่ 4.3 คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับสภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการของครูผู้สอนวิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 ในด้านกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นรายชื่อ

ด้านกิจกรรมการเรียนรู้	N = 43		
	μ	σ	ระดับ
1. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเอง	4.14	0.47	มาก
2. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้มุ่งเน้นทักษะกระบวนการในการเรียนรู้	4.11	0.50	มาก
3. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.11	0.50	มาก
4. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีการบูรณาการภายในกลุ่มสาระ	3.98	0.68	มาก
5. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีการบูรณาการข้ามกลุ่มสาระ	2.93	0.74	ปานกลาง
6. ครูส่งเสริมให้ผู้เรียนฝึกคิด ฝึกทำและปรับปรุงตนเองในด้านทักษะต่าง ๆ อยู่เสมอ	4.09	0.43	มาก
7. ครูจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนการเรียนรู้จากกลุ่ม	3.79	0.52	มาก
8. ครูฝึกให้ผู้เรียนค้นคว้าและรวบรวมความรู้เพื่อสร้างสรรค์ผลงานด้วยตนเอง	4.05	0.49	มาก
9. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการสอนทางตรง	3.65	0.72	มาก
10. จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการสร้างเรื่อง (Storyline)	2.88	0.79	ปานกลาง
11. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามวัฏจักรการเรียนรู้ 4 MAT	2.88	0.85	ปานกลาง
12. จัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือในรูปแบบจิ๊กซอ (JIGSAW) หรือปริศนาความรู้	2.65	0.95	ปานกลาง

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ด้านกิจกรรมการเรียนรู้	N=43		
	μ	σ	ระดับ
13. จัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบอุปนัย(จากส่วนย่อยไปหา กฎเกณฑ์)	2.65	0.87	ปานกลาง
14. จัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบนิรนัย(จากกฎเกณฑ์ไปหา ส่วนย่อย)	2.77	0.81	ปานกลาง
15. จัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบรรยาย	3.47	0.77	ปานกลาง
16. จัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	3.90	0.84	มาก
17. จัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบเน้นครูเป็นสำคัญ	2.70	0.83	ปานกลาง
18. จัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน	3.02	0.77	ปานกลาง
19. จัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ ศูนย์การเรียน	3.11	0.73	ปานกลาง
20. จัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์	3.09	0.89	ปานกลาง
รวม	3.40	0.40	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.3 พบว่าสภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการของครูผู้สอนวิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 ในด้านกิจกรรมการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า เรื่องที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเอง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้มุ่งเน้นทักษะกระบวนการในการเรียนรู้ และมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่วนเรื่องที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบจิ๊กซอหรือปริศนาความรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบอุปนัยและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบเน้นครูเป็นสำคัญ

ตารางที่ 4.4 คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับสภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการของครูผู้สอนวิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 ในด้านสื่อการเรียนการสอน เป็นรายชื่อ

ด้านสื่อการเรียนการสอน	N= 43		
	μ	σ	ระดับ
1. ครูใช้สื่อการเรียนรู้เพื่อฝึกให้ผู้เรียน รู้จักคิดแก้ปัญหา และค้นพบความรู้ด้วยตนเอง	3.60	0.58	มาก
2. สื่อที่ใช้ประกอบการเรียนการสอนมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับเนื้อหาที่เรียน	3.72	0.67	มาก
3. สื่อการเรียนการสอนที่ใช้มีความสนองต่อความต้องการและความสนใจของผู้เรียน	3.77	0.57	มาก
4. สื่อการเรียนการสอนสนองต่อความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน	3.56	0.70	มาก
5. สื่อการเรียนการสอนช่วยพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน	3.81	0.63	มาก
6. สื่อการเรียนการสอนมีจำนวนเพียงพอกับจำนวนผู้เรียน	3.51	0.80	มาก
7. สื่อการเรียนการสอนสอดคล้องกับเกณฑ์การวัดและประเมินผลตามสภาพจริง	3.77	0.53	มาก
8. สื่อการเรียนการสอนช่วยสร้างองค์ความรู้แก่ผู้เรียน	3.83	0.53	มาก
9. สื่อการเรียนการสอนช่วยสร้างประสบการณ์แก่ผู้เรียน	3.90	0.53	มาก
10. ใช้สื่อการเรียนการสอนเพื่อฝึกให้ผู้เรียนรู้จักนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน	3.86	0.64	มาก
11. ใช้สื่อการเรียนการสอนได้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน	3.81	0.70	มาก
12. ใช้สื่อการเรียนการสอนในลักษณะของการบูรณาการข้ามวิชา	3.26	0.79	ปานกลาง
13. ใช้สื่อการเรียนการสอนที่เป็นแหล่งเรียนรู้ในชุมชน	3.56	0.77	มาก
รวม	3.69	0.48	มาก

จากตารางที่ 4.4 พบว่า สภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการของครูผู้สอนวิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 ในด้านสื่อการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า เรื่องที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ใช้สื่อการเรียนการสอนในลักษณะของการบูรณาการ นอกนั้นมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกเรื่อง

ตารางที่ 4.5 คะแนนเฉลี่ย ความเที่ยงเบนมาตรฐานและระดับสภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการของครูผู้สอนวิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 ในด้านการวัดผลและประเมินผล เป็นรายชื่อ

ด้านการวัดและประเมินผล	N=43		
	μ	σ	ระดับ
1. เครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผลมีความสอดคล้องกับสภาพจริงของผู้เรียน	3.89	0.45	มาก
2. เครื่องมือที่ใช้วัดและประเมินผลมีความสอดคล้องกับเนื้อหาและผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	3.98	0.46	มาก
3. การวัดและประเมินผลมีวิธีการที่หลากหลาย	3.95	0.49	มาก
4. เครื่องมือที่ใช้วัดและประเมินผลมุ่งให้ผู้เรียนได้ใช้ความคิดและการแก้ปัญหา	4.05	0.49	มาก
5. เกณฑ์การวัดและประเมินผลมีความสอดคล้องกับเนื้อหาที่เรียน	4.07	0.46	มาก
6. จัดเตรียมเครื่องมือการประเมินผลไว้เพียงพอกับจำนวนผู้เรียน	3.95	0.58	มาก
7. จัดเตรียมเครื่องมือการประเมินผลไว้อย่างหลากหลายและสอดคล้องกับการประเมิน	3.83	0.53	มาก
8. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผล	3.67	0.57	มาก
9. การวัดและประเมินผลมุ่งเน้นให้เห็นถึงพัฒนาการทางการเรียนรู้ของผู้เรียน	3.90	0.53	มาก
10. ดำเนินการวัดและประเมินผลเป็นระยะ	4.02	0.46	มาก
11. การวัดและประเมินผลใช้เครื่องมือที่เหมาะสมกับความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละกลุ่ม	3.79	0.60	มาก

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

ด้านการวัดและประเมินผล	N= 43		
	μ	σ	ระดับ
12. กำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผลโดยคำนึงถึงความแตกต่างของผู้เรียน	3.77	0.68	มาก
13. การวัดและประเมินผลมุ่งเน้นที่กระบวนการมากกว่าความรู้	3.79	0.74	มาก
14. การวัดและประเมินผลโดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินตนเอง	3.79	0.70	มาก
15. การวัดและประเมินผลโดยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินซึ่งกันและกัน	3.70	0.74	มาก
16. การวัดและประเมินผลโดยให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประเมิน	3.51	0.94	มาก
17. การวัดและประเมินผลครูใช้แบบทดสอบเพื่อเก็บคะแนน	3.81	0.70	มาก
18. มีการจัดทำแฟ้มสะสมผลงานเพื่อประกอบการวัดและประเมินผลของผู้เรียน	3.84	0.65	มาก
19. ครูสังเกตและประเมินพัฒนาการของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง	4.02	0.64	มาก
20. ครูจัดทำรายงานผลการประเมินผู้เรียนให้ผู้เรียนและผู้ปกครองทราบต่อเนื่อง	3.72	0.80	มาก
รวม	3.85	0.43	มาก

จากตารางที่ 4.5 พบว่า สภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการของครูผู้สอนวิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 ในด้านการวัดและประเมินผล โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกเรื่อง

ตารางที่ 4.6 คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับสภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการของครูผู้สอนวิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 โดยรวมและรายด้าน

สภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	N = 43		
	μ	σ	ระดับ
1. ด้านการวางแผนการจัดการเรียนรู้	3.65	0.48	มาก
2. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	3.40	0.39	ปานกลาง
3. ด้านสื่อการเรียนการสอน	3.69	0.48	มาก
4. ด้านการวัดผลและประเมินผล	3.85	0.43	มาก
รวม	3.65	0.38	มาก

จากตารางที่ 4.6 พบว่าสภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการของครูผู้สอนวิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า เรื่องที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านสื่อการเรียนการสอนและด้านการวางแผนการจัดการเรียนรู้ ส่วนเรื่องที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

บทที่ 5

การสรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษา “ สภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการของครูผู้สอนวิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 ” ได้สรุปการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการของครูผู้สอนวิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย

1.2.1 ประชากร ที่ใช้การศึกษานี้ ได้แก่ ครูผู้สอนวิชาภาษาไทยในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2546 ในเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 จำนวน 42 โรงเรียน จำนวน 43 คน

1.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามมาตราประมาณค่า แบบลิเคิร์ต 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด สอบถามเกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการของครูผู้สอนวิชาภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 จัดแบ่งเนื้อหาเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการวางแผนการจัดการเรียนรู้ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านสื่อการสอน ด้านการวัดและประเมินผล และเป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะ

1.2.3 การสร้างเครื่องมือ ผู้วิจัยสร้างขึ้นด้วยตนเอง โดยให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านเพื่อตรวจสอบความตรงด้านเนื้อหาและวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง

1.2.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยจัดส่งแบบสอบถามจำนวน 43 ฉบับ ไปยังกลุ่มประชากร โดยขอความร่วมมือกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 และทำการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง ได้แบบสอบถามคืนเป็นแบบฉบับสมบูรณ์ 43 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ของแบบสอบถามทั้งหมด

1.2.5 การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ SPSS/ PC เพื่อคำนวณหา ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (μ) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)

1.3 สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

สภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการของครูผู้สอนวิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 สรุปได้ดังนี้

1.3.1 ด้านการวางแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ พบว่า ครูผู้สอนมีการวิเคราะห์ หลักสูตรและมาตรฐานการเรียนรู้ โดยยึดมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น มีการวางแผนการจัดกิจกรรม และเนื้อหาที่สอดคล้องกับสภาพความแตกต่างและเป็นไปตามความต้องการ ความสนใจของผู้เรียน ตลอดจนครูและผู้เรียนมีส่วนร่วมกันกำหนดวิธีประเมินผลที่สอดคล้องกับเกณฑ์การประเมินและ สภาพจริงของผู้เรียน อยู่ในระดับมาก และยังพบว่า การร่วมกันกำหนดเนื้อหาเพื่อจัดทำโครงการ สอนและการวางแผนการจัดกิจกรรม ให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงตลอดจนครูกลุ่มสาระ ภาษาไทย มีการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกันกับครูผู้สอนต่างกลุ่มสาระอยู่ในระดับ ปานกลาง

1.3.2 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ พบว่า การจัดกิจกรรมส่วนใหญ่มุ่งเน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ โดยเน้นให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเอง มุ่งเน้นทักษะกระบวนการในการ เรียนรู้ ครูผู้สอนมีการส่งเสริมให้ผู้เรียนฝึกคิด ฝึกทำและปรับปรุงตนเองในด้านทักษะต่าง ๆ อยู่ เสมอ และฝึกให้ผู้เรียนค้นคว้า รวบรวมความรู้เพื่อสร้างสรรค์ผลงานตนเอง มีการจัดกิจกรรมการ เรียนรู้ภายในกลุ่มสาระด้วยรูปแบบการสอนทางตรงและจัดกิจกรรมการเรียนรู้จากกลุ่มอยู่ในระดับ มาก และยังพบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีการนำเทคนิคกิจกรรมการเรียนรู้แบบต่าง ๆ เช่น การ เรียนรู้โดยการสร้างเรื่อง (Storyline) การสอนตามวัฏจักรการเรียนรู้ (4 MAT) การเรียนรู้ในรูปแบบจิ๊กซอ (JIGSAW) การเรียนรู้แบบอุปนัย การเรียนรู้แบบนิรนัย แบบโครงงาน แบบศูนย์การเรียนรู้ และมีการบูรณาการข้ามกลุ่มสาระ อยู่ในระดับปานกลาง

1.3.3 ด้านสื่อการเรียนการสอน พบว่า สื่อที่ใช้ประกอบการเรียนการสอนมีความ เหมาะสมสอดคล้องกับเนื้อหาที่เรียนสนองต่อความต้องการและความสนใจ ตลอดจนสนองตอบ ต่อความแตกต่างระหว่างบุคคลและวัยของผู้เรียนและสื่อที่ใช้มีจำนวนเพียงพอกับจำนวนผู้เรียน ตลอดจนมีการใช้สื่อการเรียนการสอนที่เป็นแหล่งเรียนรู้ในชุมชน เพื่อฝึกให้ผู้เรียนรู้จักคิดแก้ปัญหา ค้นพบความรู้ด้วยตนเอง สามารถพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนได้ และสื่อการเรียนการสอนมีความ สอดคล้องกับเกณฑ์การวัดและประเมินผลตามสภาพจริง อยู่ในระดับมาก ส่วนการใช้สื่อการเรียน การสอนในลักษณะของการบูรณาการข้ามวิชา อยู่ในระดับปานกลาง

1.3.4 ด้านการวัดและประเมินผล พบว่า เครื่องมือและเกณฑ์ที่ใช้วัดผลและประเมินผลมีความเหมาะสมสอดคล้องกับเนื้อหาและผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง มีความสอดคล้องกับสภาพจริง และความแตกต่างของผู้เรียน และมีการวัดผลประเมินผลที่หลากหลาย เช่น ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินตนเอง ผู้เรียนประเมินซึ่งกันและกัน ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประเมิน มีการจัดทำแฟ้มสะสมผลงานของผู้เรียน และมีการสังเกตเพื่อประเมินผลการเรียนและพัฒนาการของผู้เรียนอย่างต่อเนื่องเป็นระยะ โดยเน้นกระบวนการในการใช้ความคิดและการแก้ปัญหา มากกว่าความรู้ อยู่ในระดับมาก

1.3.5 ข้อเสนอแนะของครูผู้สอน พบว่า ครูผู้สอนไม่เข้าใจความหมายของการสอนแบบบูรณาการและไม่มีความรู้ความเข้าใจในรูปแบบการเรียนการสอนแบบบูรณาการ

2. อภิปรายผล

สภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการของครูผู้สอนวิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 ผลการศึกษาค้นคว้ามีประเด็นที่น่าสนใจควรมานำมาอภิปรายดังนี้

2.1 การที่พบว่า สภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการวางแผนการเรียนรู้ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะ ครูผู้สอนมีการวิเคราะห์หลักสูตรและมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น เพื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ เนื้อหาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสมกับระดับชั้นและสอดคล้องกับชีวิตประจำวันของผู้เรียน มีการกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังในลักษณะการบูรณาการ ครูและผู้เรียนมีการกำหนดเกณฑ์และวิธีการประเมินผลที่หลากหลายและสอดคล้องกับสภาพจริงของผู้เรียน แผนการจัดกิจกรรม สอดคล้องกับสภาพความแตกต่าง ความต้องการและความสนใจของผู้เรียน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ครูและผู้เรียนมีส่วนร่วมกันกำหนดเนื้อหาเพื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับสภาพชีวิตประจำวันของผู้เรียนและมีการวางแผนร่วมกันกับครูผู้สอนต่างกลุ่มสาระอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เป็นเพราะครูผู้สอนไม่สะดวกที่จะดำเนินการในด้านการวางแผนเพราะเป็นเรื่องยุ่งยากและโครงสร้างการบริหารและการดำเนินงานของโรงเรียนยังไม่เอื้อที่จะให้ครูมาร่วมกันคิด ร่วมวางแผนสอนด้วยกัน ตลอดจนการจัดครูเข้าสอน จะจัดตามความถนัดหรือตามวิชาเอกแบ่งเป็นคาบเวลาที่ชัดเจนตามสัดส่วนที่หลักสูตรกำหนด ครูแต่ละคนต่างมุ่งที่จะสอนตามคาบเวลาสัดส่วนของตน จึงมีความเป็น

ไปได้น้อยมากที่จะมาวางแผนร่วมกันอย่างบูรณาการ(วิเศษ ชินวงศ์ , 2544 :31) และผจญ
โกจารย์ศรี (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาวิธีการ ขั้นตอน ที่เอื้อต่อการร่วมมือกันจัดการ
เรียนการสอนแบบบูรณาการ พบว่า วิธีการและขั้นตอนในการร่วมมือกันจัดการเรียนการสอน
แบบบูรณาการ คือ ครูที่สอนในระดับเดียวกัน ไม่จำกัดรายวิชา ร่วมกันจัดทำหน่วยเนื้อเรื่อง แต่ต่าง
คนต่างเขียนแผนการสอนให้สอดคล้องกับหน่วยเนื้อเรื่อง ในการร่วมมือกันจัดกิจกรรมการเรียนการ
สอนแบบบูรณาการ ครูควรมีเวลาว่างตรงกันเพื่อการประชุมสะท้อนผลการปฏิบัติงาน และ
โรงเรียนควรให้ความสำคัญกับงานวิชาการ โดยให้ครูมีส่วนร่วมและมีอิสระในการตัดสินใจ
นอกจากนี้ จากการศึกษาค้นคว้ายังพบว่า การวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จะทำเฉพาะใน
กลุ่มสาระของตนเองมากกว่าการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กับครูผู้สอนต่างกลุ่มสาระ ซึ่ง
สอดคล้องกับ

จิตภา ฉันทานนท์ (2544 : 120) กล่าวว่า การบูรณาการทั้งทักษะและเนื้อหาวิชา ทำได้ทั้งในระดับ
วิชา และข้ามสาขาวิชาแต่การบูรณาการข้ามวิชาหรือการบูรณาการอยู่ในหลักสูตรทั้งหมดนั้นต้องม
ีการวางแผนอย่างดีและมีการประสานงานที่ดีด้วย ครูที่สอนในระดับเดียวกันทุกวิชาต้องช่วยกัน
และวางแผนเชื่อมโยงการสอนทักษะในแต่ละวิชาให้ได้ผลดี

2.2 การที่พบว่า สภาพการจัดการเรียนการสอน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ อยู่ใน
ระดับปานกลาง ทั้งนี้เพราะรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ไม่มีความหลากหลายและไม่เหมาะสม
กับรูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการบูรณาการ ซึ่งกรมวิชาการ (2544 : 21) กล่าวไว้ใน
พระราชบัญญัติการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ว่า การเรียนรู้ในสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ มี
กระบวนการและวิธีการที่หลากหลาย ผู้สอนต้องคำนึงถึงพัฒนาการทางด้านร่างกายและสติปัญญา
วิธีการเรียนรู้ ความสนใจ และความสามารถของผู้เรียนเป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่อง ดังนั้นการจัดการ
เรียนรู้ในแต่ละช่วงชั้น ควรใช้รูปแบบ/วิธีการที่หลากหลาย เน้นการจัดการเรียนการสอนตามสภาพ
จริง การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้ร่วมกัน การเรียนรู้จากธรรมชาติ การเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง
และการเรียนรู้แบบบูรณาการ ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนต้องยึดหลักการพัฒนาคนตาม
ความสามารถของคนนั้น ๆ และเพื่อให้การเรียนรู้เป็นชีวิตและมีความหมายต่อผู้เรียน บทเรียนจึง
ควรเป็นบทเรียนที่เป็นเรื่องที่น่าสนใจและเรียนรู้ได้ตามแนวทางที่ผู้เรียนมีความถนัดจะเรียนรู้
ได้ (สำเร็จ เถลิ้มเผ่า , 2545 : 28) และ อัญชลี สารัตนะ (2542 : 3) กล่าวว่า การศึกษาแบบบูรณา
การนั้นในส่วนของการสอน ครูผู้สอนต้องช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ด้วยการใช้วิธีสอน
ที่หลากหลายโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้สามารถจัดได้หลายรูปแบบ เช่น การจัดใน
รูปแบบศูนย์การเรียนรู้ แบบโครงงาน แบบอภิปราย และการเรียนรู้แบบร่วมมือ

2.3 การที่พบว่า สภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน

อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะ สื่อที่ใช้ประกอบการเรียนการสอนมีความเหมาะสมสอดคล้องกับเนื้อหาที่เรียน สนองต่อความต้องการและความสนใจของผู้เรียน ตลอดจนสอดคล้องกับความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน สื่อมีจำนวนเพียงพอกับจำนวนผู้เรียน และเป็นสื่อที่เป็นแหล่งเรียนรู้ในชุมชน สอดคล้องกับ กรมวิชาการ (2544 : 23) กล่าวว่า ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ทุกเวลาทุกสถานที่ และเรียนรู้ได้จากสื่อการเรียนรู้อะไรก็ได้และแหล่งการเรียนรู้ทุกประเภท รวมทั้งจากเครือข่ายการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่มีอยู่ในท้องถิ่น ชุมชนและแหล่งอื่น ๆ เน้นสื่อที่ผู้เรียนและผู้สอนใช้ศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง ผู้เรียน ผู้สอนสามารถจัดทำและพัฒนาสื่อการเรียนรู้อื่นๆ หรือ นำสื่อต่าง ๆ ที่มีอยู่รอบตัว และในระบบสารสนเทศมาใช้ในการเรียนรู้ โดยใช้วิจารณญาณในการเลือกใช้สื่อและแหล่งความรู้ โดยเฉพาะหนังสือเรียน ควรมีเนื้อหาสาระครอบคลุมตลอดช่วงชั้น สื่อสิ่งพิมพ์ควรจัดให้ได้อย่างเพียงพอ ลักษณะของสื่อการเรียนรู้อื่นๆ ที่จะนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ ควรมีความหลากหลายทั้งสื่อธรรมชาติ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยีและสื่ออื่น ๆ ซึ่งช่วยส่งเสริมให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างมีคุณค่า น่าสนใจ ชวนคิด ชวนติดตาม เข้าใจได้ง่าย และรวดเร็วขึ้น รวมทั้งกระตุ้นให้ผู้เรียน

รู้จักวิธีการแสวงหาความรู้ เกิดการเรียนรู้อย่างกว้างขวาง ลึกซึ้งและต่อเนื่องตลอดเวลา สอดคล้องกับ รัตนา สถิตานนท์ (2543 : 23 – 24) กล่าวว่า สื่อการสอนมีความสำคัญสำหรับการเรียนการสอนเพราะสื่อการสอนเป็นตัวกลางที่จะช่วยสื่อความหมายระหว่างครูกับผู้เรียนให้เข้าใจตรงกัน และผู้เรียนจะสามารถทำความเข้าใจบทเรียนมากกว่าการสอนที่มีแต่บรรยายอย่างเดียว สื่อการสอนจะช่วยให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ และนำความสำเร็จมาสู่จุดประสงค์ที่ตั้งไว้

2.4 การที่พบว่า สภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผลอยู่ในระดับมาก

ทั้งนี้เพราะเครื่องมือและเกณฑ์ที่ใช้วัดและประเมินผลมีความเหมาะสมสอดคล้องกับเนื้อหา ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและความแตกต่างของผู้เรียน การวัดผล ประเมินผลมีความหลากหลาย มีการบูรณาการร่วมกันระหว่างผู้เรียน เพื่อน ผู้ปกครองและครูผู้สอน โดยมีการประเมินอย่างต่อเนื่องเป็นระยะและเน้นกระบวนการมากกว่าความรู้ สอดคล้องกับ กรมวิชาการ (2544 :24)

กล่าวว่า การวัดและประเมินผลการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่ให้ผู้สอนใช้พัฒนาคุณภาพผู้เรียนและจะช่วยให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่แสดงพัฒนาการ ความก้าวหน้า และความสำเร็จทางการเรียนของผู้เรียน รวมทั้งข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาและเรียนรู้เต็มตามศักยภาพ ดังนั้น การวัดและประเมินผล มีจุดหมายสำคัญ คือ มุ่งหาคำตอบว่าผู้เรียนมีความก้าวหน้า

ทั้งด้านความรู้ ทักษะกระบวนการ คุณธรรมและค่านิยมอันพึงประสงค์ อันเป็นผลเนื่องจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ หรือไม่/เพียงใด การวัดและประเมินผลจึงต้องใช้วิธีการที่หลากหลาย เน้นการปฏิบัติให้สอดคล้องและเหมาะสมกับสาระการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน และสามารถดำเนินการอย่างต่อเนื่องควบคู่ไปในกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยประเมินความประพฤติ พฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรม และผลงานจากโครงการหรือแฟ้มสะสมผลงาน โดยตัวผู้เรียน ผู้สอน และพ่อแม่ ผู้ปกครอง ต้องมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย วิธีการการวัดผลประเมินผล และในการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนต้องประเมินตัวบ่งชี้ความสำเร็จของผู้เรียนด้วย การประเมินผลต้องมีขั้นตอนที่ชัดเจน เมื่อใดจะใช้การประเมินผลแบบใด ต้องให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียนของตน และต้องให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียนอันจะนำไปสู่การพัฒนาความก้าวหน้าของผู้เรียน สำหรับการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการนั้นทุกครั้งจะต้องมีการประเมินผลตามสภาพจริง โดยใช้วิธีที่หลากหลาย ผู้เรียนได้อภิปรายสะท้อนความคิด และสรุปความรู้โดยอิสระ การใช้แฟ้มสะสมงานก็เป็นวิธีหนึ่งที่มีความเหมาะสม (กรมวิชาการ, 2544: 18 – 28)

กล่าวโดยสรุป สภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูผู้สอนวิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะ ครูผู้สอนมีการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยครูและผู้เรียนมีส่วนร่วมกันวางแผนได้เหมาะสมกับระดับชั้น และสอดคล้องกับสภาพความแตกต่าง ความสนใจ และสอดคล้องกับชีวิตประจำวันของผู้เรียน เหมาะกับลักษณะของการบูรณาการ แต่ในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูผู้สอนยังไม่ได้นำวิธีการที่หลากหลายและรูปแบบวิธีสอนใหม่ ๆ มาใช้ในการเรียนการสอน

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

3.1.1 จากผลการวิจัยที่พบว่า สภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้านการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูผู้สอน ผู้เรียน ควรมีส่วนร่วมกันในการกำหนดเนื้อหาเพื่อจัดทำแผนการสอนหรือโครงการสอน และควรมีการวางแผนร่วมกันกับครูผู้สอนต่างกลุ่มสาระในลักษณะของการบูรณาการให้มากขึ้น

3.1.2 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูผู้สอนควรร่วมกันวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพชีวิตประจำวันของผู้เรียนให้มากขึ้น

3.1.3 ครูผู้สอนควรมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เน้นรูปแบบและวิธีการสอนแบบ
บูรณาการให้มากขึ้น

3.1.4 ครูผู้สอนควรมีการใช้สื่อการเรียนการสอนในลักษณะของการบูรณาการ
ข้ามวิชามากขึ้น

3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ผู้ที่สนใจรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการควรจะได้
ศึกษาถึงวิธีการและรูปแบบของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการเพื่อให้มีความรู้
ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการและรูปแบบของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการและ
สามารถนำไปใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนต่อไป

3.2.2 ควรได้มีการศึกษาถึงสภาพปัญหาและอุปสรรคในการจัดกิจกรรมการเรียน
การสอนแบบบูรณาการ

3.2.3 ควรมีการศึกษาสภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการ ของ
ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษ่อื่น ๆ

3.2.4 ควรมีการศึกษาถึงสภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ของครูผู้สอนใน
กลุ่มสาระวิชาอื่น ๆ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ (2543) “สรุปรายงานการประชุมเรื่องกรอบและทิศทางของหลักสูตรการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน” กรุงเทพมหานคร ศูนย์พัฒนาหลักสูตร (อัคราณา)
- _____ . (2544) เอกสารชุดเทคนิคการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสำคัญที่สุด
“การบูรณาการ” ศูนย์พัฒนาหลักสูตร (อัคราณา)
- _____ . (2544) *หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544* พิมพ์ครั้งที่ 2
กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช
- คณะอนุกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้ (2543) *ปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนสำคัญที่สุด* พิมพ์ครั้งที่ 5
กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว
- จรงค์ แจงบุบ (2545) “การศึกษาระดับและปัจจัยในการยอมรับนวัตกรรมการเรียนการสอน
ของครูสังคมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร” วิทยานิพนธ์ปริญญา
ศาสตรมหาบัณฑิต (การสอนสังคมศึกษา) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- จิตภา นันทานนท์ (2544) *การบูรณาการข้ามวิชา การวางแผนและการจัดการเรียนในชั้นเรียน*
กรุงเทพมหานคร สถาบันการแปลหนังสือ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ
- จุฬาวดี จุฬศักดิ์สกุล (2544) “การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษโดยใช้รูปแบบ
การสอนแบบบูรณาการ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6” วิทยานิพนธ์
ปริญญา
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (หลักสูตรและการสอน) มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- ชาติรี เกิดธรรม (2545) *เทคนิคการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ* กรุงเทพมหานคร ไทยวัฒนาพานิช
- ณัฐพงศ์ เจริญทิพย์ (2546) “การประยุกต์ใช้ผังแปดเหลี่ยมในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ
ข้ามกลุ่มสาระ” *วารสารบริหารการศึกษา* มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 2 , 5
(พฤษภาคม – สิงหาคม) : 2-7

ทิตินา แจมมณี (2545) ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

กรุงเทพมหานคร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

_____ (2545) รูปแบบการสอนทางเลือกที่หลากหลาย กรุงเทพมหานคร จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย

ธีระชัย ปุณณโชติ (2540) การเรียนการสอนแบบบูรณาการ : ทัศนะของผู้เชี่ยวชาญ เอกสารเสวนา

ทางวิชาการ ครั้งที่ 3 หน่วยงานนิเทศก์ กรมสามัญศึกษา (อัสสัมชัญ)

นฤมล บุณนิม (2544) “การศึกษาคุณลักษณะและกระบวนการถ่ายทอดของครูไทยในอดีตและ

ปัจจุบัน” วิทยานิพนธ์ปริญญาคุุณบัณฑิตศึกษาศาสตร์ (พัฒนศึกษา) จุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย

บุญชม ศรีสะอาด (2546) การพัฒนาหลักสูตรและการวิจัยเกี่ยวกับหลักสูตร กรุงเทพมหานคร

สุวีริยาสาส์น

ผจญ โกจารย์ศรี (2544) “ การพัฒนาวิชาชีพของครูในการร่วมมือกันจัดการเรียนการสอนแบบ

บูรณาการ” วิทยานิพนธ์คุุณบัณฑิตศึกษาศาสตร์ (หลักสูตรและการสอน)

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ไพลิน กาญจนภานุพันธ์ (2544) “การจัดการเรียนการสอนโดยการบูรณาการเนื้อหา : การพัฒนา

การสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษา ” วิทยานิพนธ์ปริญญาคุุณบัณฑิต

ศึกษาศาสตร์ (หลักสูตรและการสอน) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

รัชณี คลังสุวรรณ (2545) “ชุดการสอนแบบบูรณาการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เรื่องทุเรียน

สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

มหาวิทยาลัยบูรพา

รัตนา สถิตานนท์ (2542) การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การสอนแบบ

บูรณาการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานกฤษฎมนตรี

- วัลริย์ สุตันตวงษ์ (2544) “สภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญของ
ครูผู้สอนวิชาภาษาไทย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนในจังหวัด
ชลบุรี” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา
- วิชัย วงษ์ใหญ่ (2546) “การเรียนรู้บูรณาการ : การแก้ปัญหาอนาคต” *วารสารบริหารการศึกษา*
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 2, 4 (มกราคม – เมษายน) : 6-10
- วิเศษ ชินวงศ์ (2544) “การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ” *วารสารวิชาการ* 4, 10
(ตุลาคม) : 27-33
- ศักดิ์ ไชยกิจบุญโญ (2544) “การปฏิรูปการเรียนรู้สู่การสอนแบบบูรณาการ” *วารสารส่งเสริม
ประสิทธิภาพการเรียนการสอน* 10, 3 (กันยายน – ธันวาคม) : 1-6
- สุจริต เพ็ชรชอบ (2546) “การการจัดทำแผนการสอนแบบบูรณาการ” ศูนย์พัฒนาวิชาภาษาไทย
กลุ่มโรงเรียนกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี (อวดสำเนา)
- ศุมน อมรวิวัฒน์ (2544) *หลักสูตรบูรณาการทางการศึกษาตามนัยแห่งพุทธธรรม* นนทบุรี
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (2543) *เรียนรู้สู่ครูมืออาชีพ* กรุงเทพมหานคร ดวงกมลสมัย
- เสาวภาคย์ แผลมเพชร (2545) “การศึกษาความพร้อมของสถานศึกษาและศักยภาพของบุคลากร
ในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนนทบุรี”
ปริญญาณิพนธ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- สำเร็จ เฉลิมเผ่า (2545) “การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ : การจัดการเรียนรู้ตามความเป็น
จริงของชีวิต” *วารสารวิชาการ* 5,2 (กุมภาพันธ์) : 27-30
- ลำลี รักสุทธิ (2544) *ทางก้าวสู่ครูมืออาชีพ* กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์พัฒนาศึกษา

ลำออง ใจการณ์ (2544) “ความคิดเห็นของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานประถมศึกษาอำเภอป่า
จังหวัดน่านที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ ตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้”
วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) สถาบันราชภัฏ
อุตรดิตถ์

โสภณา บุญยะกลัมพ (2546) “การรักษาสิทธิประโยชน์ผู้บริโภคในการซื้อสินค้าและบริการ”
ใน *แนวทางการจัดแผนการเรียนรู้แบบบูรณาการที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ* หน้า 3
กรุงเทพมหานคร กรมการค้าภายใน กระทรวงพาณิชย์

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา (2543) *แนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ตาม
พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภา
ลาดพร้าว

อัญชลี สารวิฒนะ(2542) “การศึกษาแบบบูรณาการ” *วารสารส่งเสริมประสิทธิภาพการเรียน
การสอน* ” 8 ,3 (กันยายน – ธันวาคม) : 1-6

Cronbach , L.J. *Essentials Of Psychological Testing* New York Harper Collins, 1990.

Good, C .V. *Dictionary of Education* New York McGraw – Hill, 1973.

Taba. Hilda. *Curriculum development theory and practice.* New York Harcourt
Brance and World.,1978.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

1. ชื่อ นางรัตนภรณ์ วีระกุล
สถานที่ทำงาน โรงเรียนพนัสพิทยาคาร
วุฒิการศึกษา เอกภาษาไทย วิทยาลัยการศึกษา บางแสน
ประสบการณ์หรือความชำนาญ คุรุปฏิบัติการสอนวิชาภาษาไทย
ตำแหน่ง อาจารย์ 3 ระดับ 8
2. ชื่อ นางสาวอนงค์ จักกะพาก
สถานที่ทำงาน โรงเรียนชลบุรี " สุขบท "
วุฒิการศึกษา ค.ม. (ครุศาสตรมหาบัณฑิต) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ประสบการณ์หรือความชำนาญ คุรุปฏิบัติการสอนวิชาภาษาไทย
ตำแหน่ง อาจารย์ 2 ระดับ 7
3. ชื่อ ดร.ศิริวิทย์ กุลโรจน์ภัทร์
สถานที่ทำงาน วิทยาลัยพิษณุโลก อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก
วุฒิการศึกษา ปริญญาเอก (ค.ด. การวัดและประเมินผล) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ตำแหน่ง รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ

ภาคผนวก ข

สำเนาหนังสือเชิญผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือและสำเนาหนังสือ
ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาทดลองใช้เครื่องมือ

ที่ ศธ 0522.16 /

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.ศิริวิทย์ กุลโรจน์ภัทร์

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการคั่นคว่ำอิสระ จำนวน 1 ชุด

เนื่องด้วยนางเสริมสุข แสงโนราช นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษาแขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำคั่นคว่ำอิสระ เรื่อง สภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการของครูผู้สอนวิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 ตามโครงการคั่นคว่ำอิสระที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำคั่นคว่ำอิสระเรื่องดังกล่าวนี้ นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะรวบรวมข้อมูลและได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นของอาจารย์ที่ปรึกษาคั่นคว่ำอิสระไว้ขั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัยทางสาขาจึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวัดและประเมินผล ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือและการวิจัยของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี
จึงขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมคิด พรหมจู้)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์

โทร. 0-2503-2870

โทรสาร. 0-2503-3566-7

ที่ ศธ 0522.16 /

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน อาจารย์รัตนากรณ์ วีระกุล

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการค้นคว้าอิสระ จำนวน 1 ชุด

เนื่องด้วยนางเสริมสุข แสงโนราช นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษาแขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำค้นคว้าอิสระ เรื่อง สภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการของครูผู้สอนวิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 ตามโครงการค้นคว้าอิสระที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าวให้นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะรวบรวมข้อมูล และได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นของอาจารย์ที่ปรึกษาค้นคว้าอิสระไว้ชั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาจึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านการสอนวิชาภาษาไทย ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือและการวิจัยของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี
จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมคิด พรหมจ้อย)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์

โทร. 0-2503-2870

โทรสาร. 0-2503-3566-7

ที่ ศธ 0522.16 /

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน อาจารย์อ่อนงค์ จักกะพาก

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการคั่นคว่ำอิสระ จำนวน 1 ชุด

เนื่องด้วยนางเสริมสุข แสงโนราช นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษาแขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำคั่นคว่ำอิสระ เรื่อง สภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการของครูผู้สอนวิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 ตามโครงการคั่นคว่ำอิสระที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำคั่นคว่ำอิสระเรื่องดังกล่าวนี้ นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะรวบรวมข้อมูล และได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นของอาจารย์ที่ปรึกษาคั่นคว่ำอิสระไว้ชิ้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาจึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านการสอนวิชาภาษาไทย ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือและการวิจัยของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี
จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมคิด พรหมจ้อย)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์

โทร. 0-2503-2870

โทรสาร. 0-2503-3566-7

โรงเรียนเกาะจันทร์พิทยาคาร
ตำบลเกาะจันทร์ กิ่งอำเภอเกาะจันทร์
จังหวัดชลบุรี 20240.....

วันที่ .....เดือน.....พ.ศ.....

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์หลังนามในหนังสือเชิญผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย
เรียน ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ (ผ่านอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ)

ข้าพเจ้านางเสริมสุข แสงโนราช นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาหลักสูตร
และการสอน วิชาเอกมัธยมศึกษา (ภาษาไทย) มีความประสงค์ขอหนังสือจาก
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช เพื่อเชิญผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดลงนามในหนังสือที่แนบมาทำยนี้ จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นางเสริมสุข แสงโนราช)

เรียน ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

เพื่อโปรดลงนามในหนังสือที่แนบมาทำยนี้

.....
(รองศาสตราจารย์ศรีสุดา จริญญากุล)
อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

ที่ ศธ 0522.16 /

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2

เนื่องด้วยนางเสริมสุข แสงโนราช นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชา
หลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช กำลังทำค้นคว้า
อิสระเรื่อง สภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการของครูผู้สอนวิชาภาษาไทย
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยจากแบบสอบถามเรื่อง สภาพการจัด
กิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการของครูผู้สอนวิชาภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
ในเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านในการอนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการเก็บ
ข้อมูลเพื่อการวิจัย ตามวัน เวลา และรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าจะได้รับความ
กรุณาจากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร. สมคิด พรหมจ้อย)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
โทร. 0-2503-2870
โทรสาร. 0-2503-3566-7

ภาคผนวก ค
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

สภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการของครูผู้สอนวิชาภาษาไทย
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2

.....

- คำชี้แจง** แบบสอบถามนี้ประกอบด้วยข้อคำถาม 3 ตอน
- ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ตอนที่ 2 สภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการของครูผู้สอนวิชาภาษาไทย
- สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2
- ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

1. ท่านสอนวิชาภาษาไทยในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 มาแล้ว ..... ปี
2. ท่านสำเร็จการศึกษาวิชาเอก/วิชาโท ไດ
  - ( ) วิชาเอกภาษาไทย
  - ( ) วิชาโทภาษาไทย
  - ( ) วิชาเอกอื่น ๆ (โปรดระบุ).....
  - ( ) วิชาโทอื่น ๆ (โปรดระบุ).....

ตอนที่ 2 ให้ท่านพิจารณาสภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการของครูผู้สอนวิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2

แต่ละรายการว่ามีสภาพของการปฏิบัติ อยู่ในระดับใด และทำเครื่องหมาย / ลงในช่องระดับสภาพที่ตรงกับความเป็นจริงเพียงระดับเดียว

ข้อ	สภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน แบบบูรณาการ	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	การวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้					
1.	ครูผู้สอนวิเคราะห์หลักสูตรและมาตรฐานการเรียนรู้เพื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ.....	.....	.....	.....	.....	.....
2.	ครูและผู้เรียนมีส่วนร่วมกันกำหนดเนื้อหาเพื่อจัดทำโครงการสอนหรือกำหนดการสอน.....	.....	.....	.....	.....	.....
3.	เนื้อหาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เหมาะสมกับระดับชั้นและสอดคล้องกับชีวิตประจำวันของผู้เรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....
4.	แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังในลักษณะการบูรณาการ	.....	.....	.....	.....	.....
5.	ครูและผู้เรียนร่วมกันวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพชีวิตประจำวันของผู้เรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....
6.	ครูและผู้เรียนร่วมกันกำหนดวิธีการประเมินผลที่สอดคล้องกับเกณฑ์การประเมินผล.....	.....	.....	.....	.....	.....
7.	ครูและผู้เรียนร่วมกันกำหนดเกณฑ์การประเมินผลที่สอดคล้องกับสภาพจริงของผู้เรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....
8.	ครูมีการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เฉพาะในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย.....	.....	.....	.....	.....	.....
9.	แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กำหนดกิจกรรมที่สอดคล้องกับสภาพความแตกต่างของผู้เรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....
10.	แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กำหนดกิจกรรมที่สอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของผู้เรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....
11.	ครูกลุ่มสาระภาษาไทยมีการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับครูผู้สอนต่างกลุ่มสาระ...	.....	.....	.....	.....	.....
12.	ครูวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น.....	.....	.....	.....	.....	.....

ข้อ	สภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน แบบบูรณาการ	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้					
1.	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ด้วยตนเอง.....	.....	.....	.....	.....	.....
2.	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้มุ่งเน้นทักษะกระบวนการในการเรียนรู้	.....	.....	.....	.....	.....
3.	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	.....	.....	.....	.....	.....
4.	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีการบูรณาการภายในกลุ่มสาระ.....	.....	.....	.....	.....	.....
5.	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีการบูรณาการข้ามกลุ่มสาระ.....	.....	.....	.....	.....	.....
6.	ครูส่งเสริมให้ผู้เรียนฝึกคิด ฝึกทำและปรับปรุงตนเองในด้านทักษะต่างๆ อยู่เสมอ.....	.....	.....	.....	.....	.....
7.	ครูจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนการเรียนรู้จากกลุ่ม	.....	.....	.....	.....	.....
8.	ครูฝึกให้ผู้เรียนค้นคว้าและ รวบรวมความรู้ เพื่อสร้างสรรค์ผลงานด้วยตนเอง.....	.....	.....	.....	.....	.....
9.	จัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการสอนทางตรง.....	.....	.....	.....	.....	.....
10.	จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการสร้างเรื่อง (Storyline).....	.....	.....	.....	.....	.....
11.	จัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามวัฏจักรการเรียนรู้ 4 MAT	.....	.....	.....	.....	.....
12.	จัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือในรูปแบบจิ๊กซอ (JIGSAW)หรือปริศนาความรู้.....	.....	.....	.....	.....	.....
13.	จัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบอุปนัย (จากส่วนย่อยไปหากฎเกณฑ์).....	.....	.....	.....	.....	.....

ข้อ	สภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน แบบบูรณาการ	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (ต่อ)					
14.	จัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบนิรนัย (จากกฎเกณฑ์ไปหาส่วนย่อย).....	.....	.....	.....	.....	.....
15.	จัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบรรยาย.....	.....	.....	.....	.....	.....
16.	จัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ.....	.....	.....	.....	.....	.....
17.	จัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบเน้นครูเป็นสำคัญ.....	.....	.....	.....	.....	.....
18.	จัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน.....	.....	.....	.....	.....	.....
19.	จัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ ศูนย์การเรียนรู้.....	.....	.....	.....	.....	.....
20.	จัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ (มปส.).....	.....	.....	.....	.....	.....
	สื่อการเรียนการสอน					
1.	ครูใช้สื่อการเรียนรู้เพื่อฝึกให้ผู้เรียน รู้จักคิด แก้ปัญหา และค้นพบความรู้ด้วยตนเอง.....	.....	.....	.....	.....	.....
2.	สื่อที่ใช้ประกอบการเรียนการสอนมีความเหมาะสมและ สอดคล้องกับเนื้อหาที่เรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....
3.	สื่อการเรียนการสอนที่ใช้มีความสนองต่อความ ต้องการและความสนใจของผู้เรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....
4.	สื่อการเรียนการสอนสนองต่อความแตกต่างระหว่าง บุคคลของผู้เรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....
5.	สื่อการเรียนการสอนช่วยพัฒนาศักยภาพ ของผู้เรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....
6.	สื่อการเรียนการสอนมีจำนวนเพียงพอกับจำนวน ผู้เรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....

ข้อ	สภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน แบบบูรณาการ	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	สื่อการเรียนการสอน (ต่อ)					
7.	สื่อการเรียนการสอนสอดคล้องกับเกณฑ์การวัดและประเมินผลตามสภาพจริง.....	.....	.....	.....	.....	.....
8.	สื่อการเรียนการสอนช่วยสร้างองค์ความรู้แก่ผู้เรียน	.....	.....	.....	.....	.....
9.	สื่อการเรียนการสอนช่วยสร้างประสบการณ์แก่ผู้เรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....
10.	ใช้สื่อการเรียนการสอนเพื่อฝึกให้ผู้เรียนรู้จักนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน.....	.....	.....	.....	.....	.....
11.	ใช้สื่อการเรียนการสอนได้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....
12.	ใช้สื่อการเรียนการสอนในลักษณะของการบูรณาการข้ามวิชา.....	.....	.....	.....	.....	.....
13.	ใช้สื่อการเรียนการสอนที่เป็นแหล่งเรียนรู้ในชุมชน.....	.....	.....	.....	.....	.....
	การวัดและประเมินผล					
1.	เครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผลมีความสอดคล้องกับสภาพจริงของผู้เรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....
2.	เครื่องมือที่ใช้วัดและประเมินผลมีความสอดคล้องกับเนื้อหาและผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง.....	.....	.....	.....	.....	.....
3.	การวัดและประเมินผลมีวิธีการที่หลากหลาย	.....	.....	.....	.....	.....
4.	เครื่องมือที่ใช้วัดและประเมินผลมุ่งให้ผู้เรียนได้ใช้ความคิดและการแก้ปัญหา.....	.....	.....	.....	.....	.....
5.	เกณฑ์การวัดและประเมินผลมีความสอดคล้องกับเนื้อหาที่เรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....
6.	จัดเตรียมเครื่องมือการประเมินผลไว้อย่างเพียงพอกับจำนวนผู้เรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....

ข้อ	สภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน แบบบูรณาการ	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	การวัดและประเมินผล (ต่อ)					
7.	จัดเตรียมเครื่องมือการประเมินผลไว้อย่าง หลากหลายและสอดคล้องกับการประเมิน.....	.....	.....	.....	.....	.....
8.	ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์การวัดและ ประเมินผล.....	.....	.....	.....	.....	.....
9.	การวัดและประเมินผลมุ่งเน้นให้เห็นถึงพัฒนาการทางการ เรียนรู้ของผู้เรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....
10.	ดำเนินการวัดและประเมินผลเป็นระยะ	.....	.....	.....	.....	.....
11.	การวัดและประเมินผลใช้เครื่องมือที่เหมาะสมกับ ความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละกลุ่ม.....	.....	.....	.....	.....	.....
12.	กำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผลโดยคำนึงถึงความ แตกต่างของผู้เรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....
13.	การวัดและประเมินผลมุ่งเน้นที่กระบวนการ มากกว่าความรู้.....	.....	.....	.....	.....	.....
14.	การวัดและประเมินผลโดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม ในการประเมินตนเอง.....	.....	.....	.....	.....	.....
15.	การวัดและประเมินผลโดยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการ ประเมินซึ่งกันและกัน.....	.....	.....	.....	.....	.....
16.	การวัดและประเมินผลโดยให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วม ในการประเมิน.....	.....	.....	.....	.....	.....
17.	การวัดและประเมินผลครูใช้แบบทดสอบเพื่อเก็บคะแนน	.....	.....	.....	.....	.....
18.	มีการจัดทำแฟ้มสะสมผลงานเพื่อประกอบการวัดและ ประเมินผลของผู้เรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....
19.	ครูสังเกตและประเมินพัฒนาการของผู้เรียนอย่าง ต่อเนื่อง.....	.....	.....	.....	.....	.....
20.	ครูจัดทำรายงานผลการประเมินผู้เรียนให้ผู้เรียนและ ผู้ปกครองทราบอย่างต่อเนื่อง.....	.....	.....	.....	.....	.....

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

1. ด้านการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1.1.....

1.2.....

2. ด้านกิจกรรมการเรียนรู้

2.1.....

2.2.....

3. ด้านสื่อการเรียนการสอน

3.1.....

3.2.....

4. ด้านการวัดและประเมินผล

4.1.....

4.2.....

...ขอขอบคุณผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่าน ..

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นางเสริมสุข แสงโนราช
วันเดือน ปีเกิด	9 เมษายน 2508
สถานที่เกิด	อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี
ประวัติการศึกษา	คบ. (ครุศาสตรบัณฑิต) วิทยาลัยครูระยอง พ.ศ. 2534
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนเกาะจันทร์พิทยาคาร กิ่งอำเภอเกาะจันทร์ จังหวัดชลบุรี
ตำแหน่ง	อาจารย์ 2 ระดับ 6